

Zdrowy styl życia z MODN



Dominika
Wiszwata

„DZIĘKUJĘ, NIE PIJĘ, NIE PAŁĘ, NIE BIORĘ...”

Nie piję, nie palę, nie biorę

Konkurs zorganizowany dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Prace konkursowe dotyczyły zaprojektowania i nagrania filmu reklamowego, spotu lub prezentacji multimedialnej na temat profilaktyki uzależnień.

strony 26–27



MODN w Ełku
– inspiracje

strony 2–6

Aptekarska droga
do kapłaństwa

strona 7

Warsztaty kulinarne
z włoskim szefem
kuchni

strony 11–12

Michał Jodko

MODN W EŁKU – INSPIRACJE

Zadaniem Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli jest zaspokajanie potrzeb nauczycieli oraz kadry kierowniczej szkół i placówek oświatowych w zakresie rozwoju zawodowego. Dotyczy to zarówno indywidualnych potrzeb poszczególnych osób, jak i całych rad pedagogicznych. W poprzednim numerze „Publikatora” ukazał się obszerny artykuł Michała Jodko zawierający informacje o dorobku i nowych zadaniach MODN w tym zakresie. W drugiej części przedstawiamy rozmaite dodatkowe przedsięwzięcia Ośrodka, wzbo- gacające nasz podstawowy zakres pracy.

Wspieranie uzdolnień uczniów

W Mazurskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli został opracowany i z powodzeniem wdrożony funkcjonujący do chwili obecnej program wspierania uzdolnień uczniów polegający na stymulowaniu nauczycieli do podnoszenia efektów kształcenia i wychowania. Do głównych form realizacji zagadnień tego programu należy organizacja przedsięwzięć edukacyjnych mających na celu wspieranie nauczycieli i uczniów w procesie edukacyjnym motywujących do pozytywnej rywalizacji i osiągania sukcesów. Niektóre z przedsięwzięć zapisały się do historii i tradycji placówki. Przykład stanowi wieloletnia organizacja konkursów wojewódzkich z przyrody dla szkół podstawowych oraz z wiedzy o społeczeństwie.

MODN inspirowuje i wspiera twórczość nauczycieli i uczniów, motywuje ich do pracy na tym polu poprzez organizację m.in. różnych imprez edukacyjno – wychowawczych, które mają na celu rozwój umiejętności językowych i literackich oraz poszanowanie języka ojczystego. Na terenie MODN są organizowane różne konkursy dla uczniów między innymi:

- konkurs plastyczny dla przedszkolaków „Koszyczek Pani Jesieni”;
- konkurs plastyczny dla dzieci przedszkoli i klas I-III szkół podstawowych „Majowa łąka”;
- konkurs plastyczny dla przedszkolaków „Pani Jesień dary niesie”;
- konkurs plastyczny dla przedszkolaków „Moja ulubiona postać bajkowa”;
- konkurs dla uczniów klas I-III oraz przedszkoli „Zakręcona zakładka”;
- konkurs kolęd i pastorałek dla uczniów szkół podstawowych i przedszkoli „Hej kołędu, kołędu...”
- konkurs plastyczny „Jan Długosz – portret”;
- konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów z powiatu ełckiego „Ilustracja do „Kroniki” Jana Długosza”;
- konkurs historyczny dla uczniów gimnazjów z powiatu ełckiego „Polska w XIII-XIV w. Od Jagiełły do Jagiellończyka”;
- konkurs dla uczniów szkół ponadgim-

nazjalnych Życie i działalność Jana Nowaka-Jeziorańskiego - na prezentację multimedialną;

- konkurs plastyczny Jan Nowak- Jeziorański – portret;
- konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów Portret Witolda Pileckiego;
- regionalny konkurs - Videobook, czyli czytanie na ekranie 2017;
- wspólnie z Senator RP Małgorzatą Kopiczko konkurs dla uczniów szkół podstawowych Polska moja Ojczyzna ;
- konkurs na prezentację multimedialną pod hasłem Św. Jan Paweł II – Apostoł Miłosierdzia.
- konkurs na plakat grafiką komputerową – Bądź bezpieczny w Internecie dla uczniów kl. IV- VIII szkół podstawowych;
- konkurs plastyczny inspirowany twórczością Stanisława Moniuszki dla przedszkoli Muzyka i obraz;
- konkurs plastyczny inspirowany twórczością Stanisława Moniuszki dla kl. I-III SP Muzyka i obraz;
- międzyszkolny konkurs upamiętniający 20 rocznicę wizyty Ojca Świętego Jana Pawła II w Ełku: konkurs na prezentację multimedialną – klasy IV-VI SP, konkurs literacki – klasy VII-VIII SP oraz gimnazjum.

Aby zachęcić nauczycieli i uczniów do dalszej pracy nad kulturą języka, w trosce o prawidłową organizację oraz motywację do dalszej pracy MODN zapewnia uczestnikom konkursów dyplomy i upominki, a zwycięzcom nagrody rzeczowe.

W latach 2001 - 2019 w ramach wdrożonego w MODN w Ełku programu wspierania uzdolnień uczniów zainspirowano zespoły nauczycieli do współpracy w celu przeprowadzenia konkursów, przeglądów i innych imprez o zasięgu powiatowym i regionalnym. Oto wybrane przykłady:

- Międzynarodowy Konkurs „Kangur matematyczny” - 18 edycji.
- W 2018 w konkursie „Kangur” brało udział 2397 uczniów z 78 szkół,
- W 2019 w konkursie „Kangur” brało udział 2447 uczniów z 76 szkół.
- Ogólnopolski Konkurs Języka Angielskiego „Fox” - 17 edycji.
- W 2018 w konkursie „Fox” – łącznie brało udział 320 uczniów z 29 szkół.
- W 2019 w konkursie „Fox” – łącznie brało udział 267 uczniów z 19 szkół.
- Regionalny konkurs piosenki angielskiej – „English Song” – 14 edycji. Celem konkursu jest motywowanie uczniów do aktywnej nauki języka angielskiego, doskonalenie umiejętności językowych jak również inspirowanie i kształtowanie postaw świadomego i twór-

czego uczestnictwa w kulturze europejskiej i prezentacji dorobku artystycznego uczestników. W konkursie biorą udział uczniowie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych powiatu ełckiego, piskiego, gołdapskiego, oleckiego i węgorzewskiego.

- Regionalny konkurs na najlepszą prezentację w języku angielskim „GREAT ANNIVERSARIES” – 6 edycji.
- Regionalny konkurs na najlepszą prezentację w języku niemieckim „DACHL-LÄNDER KREUZ UND QUER” – 6 edycji.
- Mazurski Konkurs Języka Niemieckiego dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych – 3 edycje.
- Międzyszkolny konkurs matematyczno-angielski „Noughts and Crosses” dla uczniów szkół podstawowych – 7 edycji.
- Konkurs dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych „Mój zawód- najlepszy wybór” – 3 edycje.
- Konkurs na eksperyment przyrodniczy – „Uczymy się eksperymentując” – 3 edycje.
- Konkurs dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych „Przyszłość energetyczna Polski. Na jakie źródła energii Polska powinna stawiać?” – 3 edycje.
- Konkurs plastyczny Plakat z hasłem promującym wykorzystanie OZE – 2 edycje.

W roku szkolnym 2008/2009 MODN na zlecenie Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty w Olsztynie po raz pierwszy zorganizował konkursy wojewódzkie na szczeblu szkolnym oraz wojewódzkim:

- dla szkół podstawowych z j. polskiego, matematyki, przyrody i historii,
- dla gimnazjów z j. polskiego, matematyki, fizyki, geografii, biologii, historii, chemii.
- Rok szkolny 2009/2010 to organizacja etapu szkolnego i wojewódzkiego następujących konkursów organizowanych przez Warmińsko – Mazurskiego Kuratora Oświaty:
- dla szkół podstawowych z j. polskiego, matematyki, przyrody i historii,
- dla gimnazjów z j. polskiego, matematyki, fizyki, geografii, biologii, historii, chemii.
- Rok szkolny 2010/2011. Organizacja etapu szkolnego i wojewódzkiego konkursów organizowanych przez Warmińsko Mazurskiego Kuratora Oświaty :
- dla szkół podstawowych z j. polskiego i historii.
- dla gimnazjów z fizyki i chemii.
- Rok szkolny 2011/2012. Konkursy wojewódzkie na szczeblu szkolnym i wojewódzkim:
- dla szkół podstawowych z przyrody,
- dla gimnazjów z fizyki.

Od roku szkolnego 2012/2013 do roku szkolnego 2016/2017 MODN organizował konkurs wojewódzki na szczeblu szkolnym i woje-

wódzkim :

- dla szkół podstawowych z przyrody.

W 2018 roku w konkursie wiedzy o społeczeństwie na etapie wojewódzkim w Ełku, Olsztynie i Elblągu uczestniczyło 187 uczniów z 97 gimnazjów.

Od 2008 roku uczniowie z powiatów wschodnich województwa warmińsko-mazurskiego, uczestniczą w finałach wojewódzkich konkursów przedmiotowych w salach szkoleniowych i konferencyjnych Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Ełku i nie muszą jeździć do Olsztyna (170 km) lub Elbląga (270 km).

W 2018 roku w MODN zostały przeprowadzone finały wojewódzkie konkursów:

- 12.02.2018 - etap wojewódzki konkursu z języka niemieckiego dla szkół gimnazjalnych,

- 20.02.2018 - etap wojewódzki konkursu z języka rosyjskiego dla szkół gimnazjalnych,

- 13.02.2018 - etap wojewódzki konkursu z historii dla szkół podstawowych,

- 09.02.2018 - etap wojewódzki konkursu z biologii dla szkół gimnazjalnych,

- 14.02.2018 - etap wojewódzki konkursu z fizyki dla szkół gimnazjalnych,

- 16.02.2018 - etap wojewódzki konkursu z matematyki dla szkół gimnazjalnych,

- 13.02.2018 - etap wojewódzki konkursu z historii dla szkół gimnazjalnych,

- 22.02.2018 - etap wojewódzki konkursu z chemii dla szkół gimnazjalnych,

- 21.02.2018 - etap wojewódzki konkursu z wiedzy o społeczeństwie.

W 2019 roku przeprowadzono w MODN w Ełku finały następujących wojewódzkich konkursów przedmiotowych dla uczniów z powiatów wschodnich województwa warmińsko-mazurskiego:

- 11.02.2019 - etap wojewódzki konkursu z języka niemieckiego dla szkół podstawowych, gimnazjalnych,

- 08.02.2019 - etap wojewódzki konkursu z biologii dla szkół podstawowych i gimnazjów,

- 13.02.2019 - etap wojewódzki konkursu z fizyki dla szkół podstawowych i gimnazjów,

- 15.02.2019 - etap wojewódzki konkursu z matematyki dla szkół gimnazjalnych,

- 22.02.2019 - etap wojewódzki konkursu z historii dla szkół podstawowych i gimnazjów,

- 20.02.2019 - etap wojewódzki konkursu z chemii dla szkół podstawowych i gimnazjów,

- 18.02.2019 - etap wojewódzki konkursu z wiedzy o społeczeństwie.

O wysokiej jakości zorganizowanych imprez świadczy ich popularność w środowisku szkolnym i coroczna duża frekwencja uczniów i nauczycieli. Doradcy metodyczni MODN poprzez właściwe oddziaływania inspirować nauczycieli do twórczej pracy, a uczniom zapewniają osiągnięcia i sukcesy na wielu płaszczyznach edukacyjnych. W związku z powyższym przekłada się to na ich realny wkład w podniesienie wyników edukacyjnych uczniów i jakości kształcenia szkół objętych

opieką metodyczną przez Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Ełku.

Pozyskanie środków zewnętrznych

Szczególnym osiągnięciem placówki jest pozyskanie środków w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację zadań wspierających pracę nauczycieli oraz całych rad pedagogicznych w podnoszeniu jakości i efektywności pracy. Od 2007 roku zrealizowano w MODN 14 projektów o łącznej wartości 9.733.686,00 zł.

Ponadto w latach 2003 – 2018 Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Ełku wygrał i zrealizował łącznie 67 grantów Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty na łączną kwotę 293.955,00 zł. Przeszkolono 4090 nauczycieli ze wschodniej części województwa.

Najważniejsze projekty

W okresie od 1 lutego 2007 r. do 31 marca 2008 r. MODN realizował projekt To lubię... Projekt finansowany w ramach konkursu „Dotacje dla szkół na projekty rozwojowe”. Źródłem finansowania projektu były środki Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działania 2.1 a. Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO-RZL). Projekt realizowany był w szkołach podstawowych, gimnazjach oraz szkołach ponadgimnazjalnych całego powiatu ełckiego. Zasadniczym celem projektu było stworzenie sprzyjających warunków do wyrównywania szans edukacyjnych uczniów w celu lepszego dostępu do rynku pracy, a w szczególności wyrównywanie poziomu wiedzy oraz wspieranie motywacji edukacyjnej uczniów pochodzących z terenów wiejskich i środowisk zaniedbanych.

W ramach projektu uczniowie z 65 szkół i placówek oświatowych mieli możliwość uczestniczenia w różnych innowacyjnych formach zajęć ukierunkowanych na zdobycie dodatkowej wiedzy i umiejętności ułatwiających dalszą edukację i wybór ścieżki zawodowej (kwota dofinansowana – 6.000.000, zł).

W 2009 r. rozpoczęto realizację projektu Atrakcyjna szkoła zawodowa w 20 szkołach zawodowych ze wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego (powiaty: ełcki, piski, olecki, giżycki, gołdapski i kętrzyński). Projekt został sfinansowany ze źródeł Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 9.2. Ze wsparcia skorzystało 3200 uczniów. 80 nauczycieli przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, języka angielskiego lub przedsiębiorczości ze szkół zawodowych uczestniczących w Projekcie zostało przygotowanych do wykorzystania tablicy interaktywnej i interaktywnego oprogramowania w dydaktyce nauczanych przedmiotów. (744.370,00 zł).

W okresie od 3 września 2012 r. do 30 kwietnia 2013 r. realizowano własny projekt Rozwój nauczycieli w Powiecie Ełckim w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Prio-

rytet IX „Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach”, Działanie 9.4 „Wysoko kwalifikowane kadry systemu oświaty”. W ramach projektu 130 nauczycieli ze szkół podstawowych i gimnazjów z terenów wiejskich oraz przedmiotów zawodowych ze szkół ponadgimnazjalnych z powiatu ełckiego otrzymało wsparcie, w tym 50 nauczycieli w formie 6-miesięcznej nauki języka angielskiego metodą przyspieszonego uczenia się Colina Rose oraz konwersacji językowych. 20 nauczycieli brało udział w 40-godzinny kursie doskonalącym, przygotowującym do prowadzenia zajęć komputerowych w klasach I-III, zaś 50 nauczycieli brało udział w 40-godzinny kursie doskonalącym z zakresu edukacji interaktywnej, w tym przygotowującym do

W Mazurskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli został opracowany i z powodzeniem wdrożony funkcjonujący do chwili obecnej program wspierania uzdolnień uczniów polegający na stymulowaniu nauczycieli do podnoszenia efektów kształcenia i wychowania.

wykorzystania tablicy interaktywnej w dydaktyce szkolnej.

Ponadto szkoły i zespoły szkół z terenów wiejskich uczestniczące w projekcie zostały wyposażone w mobilne tablice interaktywne wraz z kompletem multimedialnego oprogramowania edukacyjnego do przedmiotów matematyczno – przyrodniczych i humanistycznych (364.950,00 zł).

Od września 2013 r. do czerwca 2014 MODN wdrażał projekt Innowacyjny e-Nauczyciel realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX „Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach”, Działanie 9.4 „Wysoko kwalifikowane kadry systemu oświaty”. Dzięki projektowi 37 nauczycieli i nauczycielek ze szkół podstawowych i gimnazjów wiejskich oraz przedmiotów zawodowych ze szkół ponadgimnazjalnych podniosło kompetencje informatyczno-metodyczne na poziomie certyfikatu e-Nauczyciel TEST oraz metodyczne w zakresie stosowania projektowych metod nauczania oraz w zakresie komunikacji interpersonalnej i zachowań asertywnych w relacjach edukacyjnych oraz

34 nauczycieli w zakresie posługiwania języka angielskiego na poziomie B2 (253.120,00 zł).

W 2013 pracownicy Ośrodka byli autorami projektu Wspomaganie szkół i przedszkoli w Powiecie Elckim realizowanego w ramach środków UE Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet: III. Wysoka jakość systemu edukacji, Działanie: 3.5 Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół. Celem projektu było podniesienie jakości funkcjonowania systemu doskonalenia nauczycieli w Powiecie Elckim poprzez stworzenie planów wspomagania spójnych z rozwojem szkół i przedszkoli w obszarach wymagających szczególnego wsparcia. Efektem projektu była poprawa zdolności planowania i projektowania procesu doskonalenia nauczycieli poprzez wdrożenie autorskiego Powiatowego Programu Wspomagania. Przeprowadzono proces wspomaganie w placówkach oświatowych. Podniesiono kompetencje nauczycieli i dyrektorów z 46 szkół i 8 przedszkoli. Utworzono lokalne sieci współpracy i samokształcenia. Projekt był realizowany w roku szkolnym 2013/2014 oraz w roku szkolnym 2014/2015. Z projektu skorzystało 1100 nauczycielek i nauczycieli (1.460.871,00 zł).

We wrześniu 2017r. Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elku wspólnie z Centrum Edukacji Obywatelskiej w Warszawie i 10 placówkami doskonalenia nauczycieli z Polski rozpoczął realizację projektu Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów poprzez pracę nad kształtem zadań edukacyjnych wykonywanych na lekcjach wybranych przedmiotów szkolnych, TIK oraz indywidualizację nauczania realizowane we współpracy przez 10 placówek doskonalenia nauczycieli prowadzących kompleksowe wspomaganie szkół. Celem projektu było podniesienie jakości i efektywności pracy 10 placówek doskonalenia nauczycieli i 192 ich pracowników i współpracowników w zakresie umiejętności wspomaganie szkół i doskonalenia nauczycieli w dawaniu uczniom na lekcjach wybranych przedmiotów szkolnych efektywnych zadań edukacyjnych rozwijających kompetencje kluczowe. W Mazurskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli projektem objętych zostało 24 asystentów szkoły oraz 72 przedszkola, szkoły i placówki oświatowe z powiatów wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Szkoły, przedszkola i placówki oświatowe zostały objęte wspomaganie poprzez wypracowany i wdrożony zindywidualizowany program rozwoju, który ułatwił szkołom zastosowanie na lekcjach zadań edukacyjnych rozwijających wybrane kompetencje kluczowe. „Asystenci szkoły” wspierali kompleksowy rozwój szkoły, pomagali w diagnozie potrzeb konkretnej szkoły. Dostosowali oferty doskonalenia do zdiagnozowanych potrzeb oraz zorganizowali szkolenia na terenie placówek. Projekt realizowano do kwietnia 2019 roku.

Wartości patriotyczne

Bardzo ważnym przedsięwzięciem kształtujące wartości patriotyczne wśród nauczycieli

było zorganizowanie z inicjatywy doradców metodycznych MODN w dniu 23 czerwca 2017 roku konferencji Polska nasza Ojczyzna. Podczas konferencji rozstrzygnięto również konkurs na działania edukacyjne w szkołach podstawowych „Polska nasza Ojczyzna” pod patronatem Małgorzaty Kopiczko, senatora RP. Konkursowi temu przyświecało piękne motto autorstwa św. Jana Pawła II: „Ojczyzna jest naszą matką ziemską. Polska jest matką szczególną. Niełatwe są jej dzieje, zwłaszcza na przestrzeni ostatnich stuleci. Jest matką, która wiele przecierpiała i wciąż na nowo cierpi. Dlatego też ma prawo do miłości szczególnej”. W konkursie brali udział nauczyciele i uczniowie szkół podstawowych z powiatów elckiego, piskiego, gołdapskiego, oleckiego i węgorzewskiego. Celem konkursu było między innymi kształtowanie i umacnianie postawy patriotycznej, zachęcanie do aktywnego udziału w życiu społeczności szkolnej, lokalnej, państwowej, kształtowanie postawy szacunku do wartości, symboli i tradycji narodowych, kształtowanie tożsamości narodowej oraz nauka odpowiedniego zachowania w czasie szkolnych uroczystości państwowych. Nagrodzone szkoły pojechały na wycieczkę do Warszawy, w trakcie której miały możliwość zwiedzenia Sejmu i Senatu RP.

Doskonałą okazją do nauki patriotyzmu dla nauczycieli suwalskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych była zorganizowana przez MODN wspólnie z Suwalskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Suwałkach regionalna konferencja Wolontariusze Niepodległej. Konferencja odbyła się w dniu 15 listopada 2018 roku z udziałem m.in. prof. zw. dra hab. Wojciecha Guzewicza z UWM w Olsztynie, Michała Jodko i dra Ryszarda Skawińskiego, pracowników MODN, Barbary Anny Kuklewicz, autorki książki Wokół Golgota Syberii, pułkownik Weroniki Sebastianowicz, przewodniczącej Stowarzyszenia Żołnierzy AK na Białorusi. Konferencję zorganizowano z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę.

Innym działaniem MODN mającym na celu kształtowanie postaw wzorowego nauczyciela i wychowawcy, szczególnie na terenach wiejskich, była realizacja projektu „Przepis na młodzieżową aktywność na rzecz wiejskich społeczności” w 2015 roku w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Rozwoju Produktu Lokalnego „Wiatrak Mazur”. Celem projektu było przygotowanie uczniów przez nauczycieli do aktywnego uczestniczenia w życiu społecznym i kreowania go. Podsumowaniem projektu była konferencja 31.01.2016 roku, podczas której przedstawiono dobre praktyki w zakresie współpracy szkół i organizacji pozarządowych, mającej szczególne znaczenie zwłaszcza w małych miejscowościach, gdzie z uwagi na trudności z dostępem do szerokiej oferty edukacyjnej dzieci mogą mieć mniejsze szanse na zdobywanie kompetencji kluczowych. Wskazywano, że warto rozejrzeć się w swoim otoczeniu, poznać siebie wzajemnie i rozma-

wiać o tym, w jaki sposób połączyć siły i razem działać na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży. Efektem projektu było opracowanie modelu współpracy szkół i organizacji pozarządowych. Projekt dofinansowano ze środków Funduszu Inicjatyw Obywatelskich i Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Cenną inicjatywą Ośrodka związaną z pracą nauczycieli był zorganizowany w 2016 roku konkurs na scenariusz zajęć dydaktycznych Twórczy nauczyciel. Innowacja – nowy sposób rozwiązywania starego problemu. Celem konkursu było inspirowanie nauczycieli do poszukiwania nowych rozwiązań dydaktyczno-metodycznych, promowanie dobrych praktyk wśród nauczycieli oraz promowanie ciekawych, aktywizujących metod nauczania. Dzięki wsparciu Starosty Elckiego, Prezydenta Miasta Elku oraz Firmy Image Recording Solutions Sp. z o.o. nauczyciel za najlepszy scenariusz zrealizowany i obserwowany przez komisję konkursową otrzymał laptopa na własność, a do szkoły zwycięskiego nauczyciela na wyposażenie jego pracowni trafił projektor multimedialny wraz z tablicą interaktywną.

Inne działania na rzecz środowiska edukacyjnego

Konferencje, warsztaty, liczne konsultacje indywidualne i zespołowe adresowane do różnych odbiorców potwierdzają umiejętności jakie posiada kadra MODN w zakresie komunikacji interpersonalnej. Szczególnie podczas szkoleń z nauczycielami i dyrektorami szkół i placówek oświatowych, naczelnikami wydziałów edukacji przedstawicielami JST związanych z nowym modelem doskonalenia nauczycieli w Polsce.

Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elku wypracował i ciągle doskonali model współpracy w dziedzinie doradztwa i doskonalenia zawodowego nauczycieli, dzięki czemu MODN funkcjonuje jako samorządowa placówka skupiająca JST. Ośrodek corocznie zawiera aneksy do umów o współpracy co stanowi udokumentowanie zadowolenia partnerów z funkcjonowania modelu, który funkcjonuje w MODN. Pozyskiwani są nowi partnerzy do współpracy z Ośrodkiem.

MODN nawiązał kontakt z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz oświaty, organizuje współpracę i partnerską wymianę doświadczeń w celu zapewnienia jak najszerzej rzeszy odbiorców dostępu do wiedzy i informacji pedagogicznej oraz nawiązania współpracy i wymiany doświadczeń. W 2016 roku wydano Katalog instytucji wspomagających rozwój szkół i placówek oświatowych w powiecie elckim. Jest to zbiór instytucji oferujących interesujące formy współpracy ze szkołami i placówkami oświatowymi.

W roku szkolnym 2012/2013 MODN brał udział w ogólnopolskim programie Ośrodka Rozwoju Edukacji Nowa rola placówek doskonalenia nauczycieli – realizowanym w ramach projektu System doskonalenia nauczycieli

oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół. Konsultanci i doradcy metodyczni prowadzili długofalowe formy wspierania w ramach zmodernizowanego systemu doskonalenia nauczycieli i wspomagania szkół. W ramach programu udzielali wsparcia szkołom i placówkom oświatowym.

W 2008 roku MODN był reprezentantem środowiska oświatowego z ramienia Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Powiatowych i Gminnych Samorządowych Placówek Doskonalenia Nauczycieli na spotkaniu w Ministerstwie Edukacji Narodowej. Spotkanie dotyczyło problematyki organizacji krajowego systemu doradztwa zawodowego nauczycieli.

W latach 2004 -2008 MODN pełnił funkcję regionalnego koordynatora ogólnopolskiego projektu z zakresu edukacji finansowej realizowanego przez Fundację Młodzieżowej Przedsiębiorczości. Jednym z rozwiązań metodycznych projektu było metodyka przedsiębiorczości. Realizacja tego zadania stanowiła okazję do wygenerowania nowych pomysłów i rozwiązań w zakresie kształtowania umiejętności nauczycieli i dyrektorów podopiecznych szkół w tworzeniu pozytywnych relacji między szkołą a rodzicami uczniów. Skutecznie przyczynił się do wzmocnienia właściwych relacji między szkołą a rodzicami uczniów.

Od 2002 roku do 2013 MODN organizował Mazurskie Prezentacje Edukacyjne. Podczas prezentacji przedstawiana była bogata oferta największych wydawnictw edukacyjnych w Polsce. Prezentacje adresowane były zawsze do uczniów i ich rodziców oraz nauczycieli wszystkich typów szkół.

Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli wspiera w ełckich szkołach ponadpodstawowych Dni Otwarte Szkół, podczas których uczniowie mają możliwość zwiedzenia pomieszczeń dydaktycznych, pracowni specjalistycznych, sali gimnastycznych w szkołach ponadgimnazjalnych co pomaga zdecydować o wyborze przyszłej szkoły ponadgimnazjalnej. Organizuje Targi Edukacyjne ełckich szkół ponadpodstawowych. Targi zapewniają uczniom aktywne uczestniczenie w wyborze przyszłego zawodu i szkoły. Uczniowie ostatnich klas oraz ich rodzice mają możliwość zapoznania się z ofertą szkół i placówek oświatowych Powiatu Ełckiego. Szkoły oprócz pokazów multimedialnych prezentują swoje osiągnięcia edukacyjne, sportowe wraz z dyplomami i zdobytymi pucharami a nawet możliwości kulinarne.

Wyżej wymienione działania pozwoliły wypracować stałą współpracę ze środowiskiem, a przede wszystkim współpracę z nauczycielami wszystkich typów szkół.

Dla uczniów III klasy gimnazjum i ich rodziców od 2002 roku do 2019 MODN wydaje Przewodnik Gimnazjalisty a od 2019 również Przewodnik ósmoklasisty. Są tam wyczerpujące informacje na temat szkół oraz harmonogram rekrutacji wraz z zasadami przyznawania punktów za oceny uzyskane w szkole podstawowej i za szczególne osiągnięcia. Informatory otrzymuje każdy uczeń ostatniej klasy. Aktual-

nie MODN przygotowuje Informator ósmoklasisty na rok szkolny 2020/2021.

Wspieranie nauczycieli polskich pracujących za granicą

Od 2001 roku Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elku inspiruje nauczycieli i organizuje imprezy i uroczystości o zasięgu międzypowiatowym, które mają charakter ukierunkowany na wychowanie dzieci i młodzieży w duchu patriotycznym oraz stanowią dobry przykład do naśladowania przez nauczycieli. Ośrodek opracowuje oprawę i przebieg imprez i uroczystości, aby były metodycznym wzorem i dobrym przykładem do naśladowania przez nauczycieli.

MODN znajduje się bardzo blisko granic z państwami, w których pracują polscy nauczyciele. Ważne więc są działania w kształceniu patriotycznym i obywatelskim.

W 2007 roku dyrektor Michał Jodko nawiązał kontakt z Polską Szkołą Średnią im. Iły Kozakiewicz w Rydze. W dniach 28-29 września 2007 roku zorganizowany został wyjazd studyjny doradców metodycznych MODN w Elku do Rygi. W wyprawie uczestniczyło 17 osób, a głównym celem przedsięwzięcia było udzielenie wsparcia placówce, która przygotowuje uczniów także do zdawania polskiej matury. MODN wystąpił do wydawców podręczników w całej Polsce z prośbą o podręczniki i materiały metodyczne, którymi można było wesprzeć nauczycieli z polskiej szkoły w Rydze. Na apel odpowiedziały m. in.: WSiP, Nowa Era, Mac Edukacja, WSz PWN. Podczas konferencji 28.09.2007r. w Rydze doradcy metodyczni MODN przedstawili znaczenie literatury polskiej w podtrzymaniu więzów z Polską. Pani Dyrektor szkoły Maria Fomin-Puzina otrzymała ufundowaną przez doradców metodycznych encyklopedię multimedialną.

W 2012 roku Szkoła Podstawowa im. Andrzeja Stelmachowskiego w Starych Trokach na Litwie dzięki pomocy MODN otrzymała 4 zestawy komputerowe, a przede wszystkim podręczniki, publikacje metodyczne i inne pomoce dydaktyczne, w tym mapy geograficzne Polski, Europy i Świata.

W 2015 r. dyrektor MODN nawiązał współpracę ze szkołami polskimi na Białorusi. W lipcu 2015 roku odbyło się pierwsze spotkanie dyrektora Szkoły Społecznej im. L. Narbutta przy Domu Polskim w Lidzie Haliny Żydkiwicz oraz Swietłany Siagło, nauczycielki prowadzącej lekcje języka polskiego, z pracownikami Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Elku. Spotkanie zaowocowało porozumieniem o współpracy, a w następstwie zaproszeniem do Lidy przedstawicieli MODN oraz Zarządu Powiatu Ełckiego. Do Lidy wyruszyła delegacja 23 października 2015 r. Rezultatem wizyty w Lidzie był pobyt 6 polskich nauczycieli z Lidy w Elku od 6 do 10 stycznia 2016 roku. Uczestniczyli oni w szkoleniach prowadzonych przez doradców metodycznych. Specjaliści z MODN umożliwili gościom podniesienie, uzupełnienie i zaktualizowanie kwalifikacji zawodowych, nabycie nowych kompetencji

i umiejętności w oparciu o najnowsze polskie zasoby metodyczne i dydaktyczne. Duże zainteresowanie Polską, językiem i kulturą polską można było zaobserwować podczas zakończenia roku szkolnego w Szkole Społecznej im. L. Narbutta w Lidzie, które odbyło się 21 maja 2016 roku. Była to duża i podniosła uroczystość. Część artystyczna trwała ponad godzinę. W drodze powrotnej odwiedzono Szkołę Średnią nr 36 w Grodnie z polskim językiem nauczania. Z tą szkołą również podpisano umowę o współpracy. W dniach 23-26 czerwca 2016 roku w Elku przebywała grupa 10 nauczycieli ze Szkoły Średniej nr 36 w Grodnie z polskim językiem nauczania. Skorzystali oni z zaproszenia dyrektora MODN, mieli okazję poznać Mazury, a także skorzystać ze szkoleń metodycznych w Mazurskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli. Podczas kolejnej wizyty w Elku w dniach 5-8 czerwca 2017 roku odbyły się warsztaty metodyczne w Mazurskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli dla 4 nauczycieli ze Szkoły Średniej nr 36 z polskim językiem nauczania w Grodnie oraz 3 nauczycieli ze Szkoły Społecznej im. L. Narbutta w Lidzie. 6 listopada 2017 roku MODN w Elku zorganizował międzynarodową konferencję naukową Rola czytelnictwa w kształtowaniu tożsamości narodowej. W konferencji wzięli udział przedstawiciele uczelni wyższych działających na terenie

Doskonałą okazją do nauki patriotyzmu dla nauczycieli suwalskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych była zorganizowana przez MODN wspólnie z Suwalskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Suwałkach regionalna konferencja Wolontariusze Niepodległej.

Elku (WSFiZ Białystok, WSG Bydgoszcz, UWM Olsztyn), nauczyciele szkół polskich z Grodna i Lidy, dyrektorzy i nauczyciele z powiatu ełckiego, przedstawiciele ełckich organizacji i stowarzyszeń, przedstawiciele samorządów. Podczas konferencji dyrektor MODN Michał Jodko przedstawił dotychczasową współpracę MODN z nauczycielami z Lidy i Grodna oraz nakreślił perspektywy dalszej działalności w tym zakresie. Przekazał komplet obuwia dla zespołu tanecznego z Lidy, uszytego przez specjalistyczną firmę w Łodzi, a zakupionego

przez sponsorów z Elku, w tym pracowników Starostwa Powiatowego i Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli.

W dniach 26-27 marca 2018 roku doradcy metodyczni MODN w Elku gościli w Grodzieńskim Obwodowym Instytucie Rozwoju Edukacji. Celem wizyty było przeprowadzenie cyklu szkoleń dla nauczycieli uczących w polskich szkołach w Grodnie i Wołkowysku. Warsztaty metodyczne, prowadzone przez doradców metodycznych MODN Elżbietę Kłocko i Teresę Truchan, obejmowały tematy związane z: wykorzystaniem TIK w nauczaniu przedmiotowym, m.in. kodów QR, z pracą w programie Learning Apps, z wykorzystaniem zasobów Internetu w nauczaniu przedmiotowym czy pracą z tablicą interaktywną. Zajęcia obejmowały także warsztaty na temat aktywnych metod nauczania, właściwego budowania w procesie lekcyjnym zadania edukacyjnego oraz doświadczeń i eksperymentów na zajęciach przedmiotów matematyczno-przyrodniczych. Z udziału w kursie skorzystało 21 nauczycieli, którzy z zaangażowaniem uczestniczyli w szkoleniach, jednocześnie doskonaląc swoje umiejętności porozumiewania się w języku polskim. Ponadto w czasie spotkań uczestnicy mieli możliwość podzielenia się swoją wiedzą i doświadczeniami głównie poprzez prezentowanie przed grupą przykładów dobrych praktyk. Doradcy metodyczni odwiedzili także polską szkołę w Grodnie. Podczas wizyty szkoleniowcy mieli okazję zapoznać się z historią szkoły, jej wyposażeniem oraz porozmawiać o organizacji procesu kształcenia w placówce.

We wrześniu 2018 roku pracownicy Ośrodka uczestniczyli w uroczystości otwarcia nowego roku szkolnego w polskiej Szkole Społecznej w Lidzie. Wszystkim uczniom z klasy pierwszej wręczono bogato wyposażone piórniki. Szkoła otrzymała programy multimedialne, mapy geograficzne oraz nowości wydawnicze.

18 lutego 2019 roku Szkołę Średnią nr 36 z polskim językiem nauczania w Grodnie odwiedzili Michał Jodko, dyrektor MODN, konsultant dr Ryszard Skawiński oraz elcki poseł Wojciech Kosakowski. Mieli możliwość obejrzenia polskiej placówki edukacyjnej, spotkania z pierwszoklasistami, którzy otrzymali podręczniki do klasy pierwszej ufundowane przez Wydawnictwo Nowa Era. Z dyrektor szkoły Danutą Surmacz omówiono szkolenia dla nauczycieli z Grodna. Pani dyrektor wskazała 3 obszary doskonalenia: ocenianie kształtujące, zagadnienia korzystania z Internetu, w tym bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni, oraz sposoby reagowania przez nauczycieli na niepożądane zachowania uczniów.

Kolejne warsztaty w Grodzieńskim Obwodowym Instytucie Rozwoju Edukacji z udziałem 3 doradców metodycznych i nauczycieli konsultantów MODN odbyły się 26 marca 2019 roku w Grodnie. Warsztaty zostały bardzo wysoko ocenione przez uczestników pod względem merytorycznym i metodycznym.

W październiku 2019 roku pracownicy

Ośrodka wspólnie z Jolantą Opaluch, prezes Stowarzyszenia DUC IN ALTUM, opracowali wniosek skierowany do Senatu RP Wspieranie nauczycieli z polskich szkół na Białorusi. Zaplanowano tam 4 działania. W I działaniu międzynarodową konferencję na temat Literatury polska a tożsamość narodowa uczniów. Działanie II obejmuje szkolenia z zakresu doskonalenia wiedzy i umiejętności nauczania języka polskiego i wiedzy o Polsce. Działanie III dotyczy poszerzenia wiedzy o Polsce z zakresu literatury, geografii, historii podczas wyjazdu studyjnego do Warszawy, Częstochowy, Krakowa. Działanie IV to międzynarodowa konferencja „Polska 2019 – nowoczesny patriotyzm” podsumowująca projekt jako swoista ewaluacja przedsięwzięcia po zakończeniu. Koszt przewidziano na 80.760,00 zł. Aktualnie wniosek jest rozpatrywany pod względem merytorycznym.

Inne działania na rzecz środowiska edukacyjnego.

Konferencje, warsztaty, liczne konsultacje indywidualne i zespołowe adresowane do różnych odbiorców potwierdzają umiejętności, jakie posiada kadra MODN w zakresie komunikacji interpersonalnej. Szczególnie uwidacznia się to podczas szkoleń z nauczycielami i dyrektorami szkół i placówek oświatowych oraz naczelnikami wydziałów edukacji i przedstawicielami JST związanych z nowym modelem doskonalenia nauczycieli w Polsce.

Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elku wypracował i ciągle doskonali model współpracy w dziedzinie doradztwa i doskonalenia zawodowego nauczycieli, dzięki czemu funkcjonuje jako samorządowa placówka skupiająca JST. Ośrodek corocznie zawiera aneksy do umów o współpracy, co stanowi udokumentowanie zadowolenia partnerów z funkcjonowania modelu stworzonego w MODN. Pozyskiwani są nowi partnerzy do współpracy z Ośrodkiem.

MODN w swej historii nawiązał wiele kontaktów z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz oświaty, dzięki czemu organizuje współpracę i partnerską wymianę doświadczeń w celu zapewnienia jak najszerszej rzeszy odbiorców dostępu do wiedzy i informacji pedagogicznej oraz rozwijania współpracy i wymiany doświadczeń. W 2016 roku wydaliśmy Katalog instytucji wspomagających rozwój szkół i placówek oświatowych w powiecie elckim, zawierający zbiór instytucji oferujących interesujące formy współpracy ze szkołami i placówkami oświatowymi.

W roku szkolnym 2012/2013 MODN brał udział w ogólnopolskim programie Ośrodka Rozwoju Edukacji Nowa rola placówek doskonalenia nauczycieli – realizowanym w ramach projektu System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół. Konsultanci i doradcy metodyczni prowadzili długofalowe formy wspierania w ramach zmodernizowanego systemu doskonalenia nauczycieli i wspoma-

gania szkół. W ramach programu udzielali wsparcia szkołom i placówkom oświatowym.

W 2008 roku MODN był reprezentantem środowiska oświatowego z ramienia Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Powiatowych i Gminnych Samorządowych Placówek Doskonalenia Nauczycieli na spotkaniu w Ministerstwie Edukacji Narodowej. Spotkanie dotyczyło problematyki organizacji krajowego systemu doradztwa zawodowego nauczycieli.

W latach 2004-2008 MODN pełnił funkcję regionalnego koordynatora ogólnopolskiego projektu z zakresu edukacji finansowej realizowanego przez Fundację Młodzieżowej Przedsiębiorczości. Jednym z rozwiązań metodycznych projektu było metodyka przedsiębiorczości. Realizacja tego zadania stanowiła okazję do wygenerowania nowych pomysłów i rozwiązań w zakresie kształtowania umiejętności nauczycieli i dyrektorów wspomaganymi szkołami w tworzeniu pozytywnych relacji między szkołą a rodzicami uczniów. Projekt skutecznie przyczynił się do wzmocnienia właściwych relacji między szkołą a rodzicami uczniów.

Od 2002 roku do 2013 MODN organizował Mazurskie Prezentacje Edukacyjne. Podczas prezentacji przedstawiana była bogata oferta największych wydawnictw edukacyjnych w Polsce. Prezentacje adresowane były zawsze do uczniów i ich rodziców oraz nauczycieli wszystkich typów szkół.

Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli wspiera w elckich szkołach ponadpodstawowych Dni Otwarte Szkół, podczas których przyszli kandydaci mają możliwość zwiedzenia pomieszczeń dydaktycznych, pracowni specjalistycznych, sal gimnastycznych w szkołach ponadgimnazjalnych, co pomaga im zdecydować o wyborze przyszłej szkoły ponadgimnazjalnej (ponadpodstawowej). Organizuje także Targi Edukacyjne elckich szkół ponadpodstawowych. Targi zapewniają uczniom aktywne uczestniczenie w wyborze przyszłego zawodu i szkoły. Uczniowie ostatnich klas oraz ich rodzice mają możliwość zapoznania się z ofertą szkół i placówek oświatowych Powiatu Elckiego (organu prowadzącego). Szkoły oprócz pokazów multimedialnych prezentują swoje osiągnięcia edukacyjne, sportowe wraz z dyplomami i zdobytymi pucharami, a nawet własne możliwości kulinarne.

Wyżej wymienione działania pozwoliły wypracować stałe formy współdziałania ze środowiskiem, a przede wszystkim umożliwiły współpracę nauczycieli wszystkich typów szkół.

Dla uczniów III klasy gimnazjum i ich rodziców od 2002 roku do 2019 MODN wydaje Przewodnik gimnazjalisty, a od 2019 również Przewodnik ósmoklasisty. Są tam zawarte wyczerpujące informacje na temat szkół oraz harmonogram rekrutacji wraz z zasadami przyznawania punktów za oceny uzyskane w szkole podstawowej i za szczególne osiągnięcia. Informator otrzymuje każdy uczeń ostatniej klasy. Aktualnie w przygotowaniu Informator ósmoklasisty na rok szkolny 2020/2021.

Ks. Witold Balukiewicz (1891-1971) i ks. Julian Łosiewski (1891-1961) byli kapłanami diecezji sejneńskiej czyli augustowskiej, a następnie diecezji łomżyńskiej i przez pewien okres swego życia pracowali na nieodległej od Ełku Suwalszczyźnie. Zanim jednak wstąpili w szeregi duchowieństwa katolickiego, uzyskali dyplomy uczniów aptekarskich. Warto zatem prześledzić losy tych kapłanów, aby uzmysłowić, jak różnymi drogami prowadzi Bóg ludzi.

W okresie zaborów termin „uczeń aptekarski” czy „pomocnik aptekarski” miał nieco inne znaczenie w każdym z zaborów. W Królestwie Polskim i na obszarze zaboru rosyjskiego w farmacji używano trzech stopni dla określenia poziomu wykształcenia specjalistycznego. O przyjęcie do nauki w aptece mógł się ubiegać uczeń gimnazjum po ukończeniu 4 klas. Po stażu i zdaniu egzaminów uzyskiwało się status ucznia aptekarskiego (аптека́рский ученик). Po trzech dalszych latach nauki i pracy w aptece uczeń aptekarski zdawał egzamin na pomocnika. Następnie po odbyciu praktyki w aptece, pomocnik aptekarski uzyskiwał prawo do podjęcia nauki na kursach farmacji prowadzonych przy wydziałach medycznych uniwersytetów. Ostatnim etapem nauki był egzamin państwowy uwieńczony dyplomem aptekarza (H. Bukowiecki, O aptekarzach, prowizorach, pomocnikach, uczniach aptekarskich i aptekach w Królestwie Polskim, „Farm. Pol.” 1982, s. 403-404).

Kursy były prowadzone na różnym poziomie. Egzamin na stopień ucznia aptekarskiego nie był jednak łatwy. Ks. Łosiewski zdawał np. egzaminy z algebry, historii ogólnej, z języka francuskiego i łaciny (patrz dokument). Trud nauki opłacał się. Od 1874 r. w Rosji obowiązywało prawo powszechnej służby wojskowej, z której później zostali zwolnieni pomocnicy aptekarscy i uczniowie. Władze carskie obawiały się, że pobór do wojska farmaceutów może sparaliżować pracę aptek.

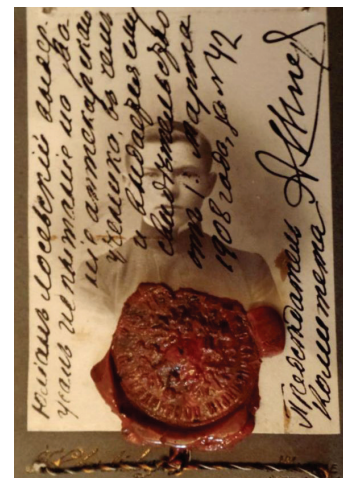
W całym Królestwie w 1910
r. w aptekach w pracowało: 559

[illegible]

Fragment listy nowo przyjętych alumnów Seminarium Duchownego w Sejnach w 1908 r. W drugiej kolumnie „wykształcenie” – pozycje podkreślone. Źródło: Archiwum Diecezjalne w Łomży.

właścicieli, 653 farmaceutów i 420 pracowników pomocniczych (pomocników i uczniów). Praca w aptece dla uczniów aptekarskich i pomocników była bardzo wyczerpująca. Przed 1905 r. dzień pracy trwał najczęściej 15 godzin z półtoragodzinną przerwą obiadową. Wynagrodzenie zależało od umowy między właścicielem apteki a pracownikiem. Pomocnicy i uczniowie zarabiali około 30 rubli, a aptekarze powyżej 100 rubli. W lutym 1905 r. w Warszawie Towarzystwo „Farmacja” zorganizowało strajk w aptekach, który zakończył się sukcesem pracowników. Czas pracy uczniów wyznaczono od godziny 9.00 do godziny 19.00 z dwugodzinną przerwą na posiłek, a ponadto uczniowie i pomocnicy uzyskali prawo do dwutygodniowego płatnego urlopu (H. Kromczyńska, Pomocniczy personel fachowy aptek na ziemiach polskich do 1989 r., Poznań 2011).

Kilka miesięcy później, uczestnicy kolejnego zjazdu farmaceutów w Moskwie uchwalili, że będą żądać podwyżki płac i wprowadzenia dwuzmianowej pracy. Żądania starano się wymusić strajkami. Władze carskie odpowiedzialą rewizjami w przyrętecznych mieszkanach pracowników. Rozpoczęły się śledztwa, aresztowania i represje. To w tym właśnie okresie w Moskwie przebywali na stacjach i pracowali w aptekach późniejsi księża Witold Balukiewicz i Julian Łosiewski. Nie wiemy, w których aptekach pracowali. Możliwa była to moskiewska apteka Staronikołajewska oznaczona numerem 232080 i napisem «Т-во В.К. Феррейнь». Do tej apteki na kilka miesięcy przed śmiercią w 1904 przyszedł Antoni Pawłowicz Czechow. Słynny rosyjski nowelista i dramatopisarz, klasyk literatury rosyjskiej chorował na gruźlicę, jednak pomimo choroby udał się w trudną podróż na wyspę



**Dyplom ucznia aptekarskiego
ks. Juliana Łosiewskiego z 1908 r.
Źródło: Archiwum Diecezjalne
w Łomży, Teczka personalna
ks. Łosiewskiego.**

zesłańców, by zebrać materiały do książki o katorżnikach (Sachalin). Tu właśnie pragnął zrealizować receptę na morfinę «Morphii muriat. 0,10. Aq. destill. 10,0». Zapłacił 35 kopiejek. Czechow zmarł 15 lipca 1904 roku na skutek wyniszczenia gruźlicą, ale do dnia dzisiejszego zachowała się jego oryginalna recepta adnotacja aptekarskiego pomocnika Sumatochina (М.А. Суматохинъ). Ciekawe, że ów aptekarz w 1899 pracował jako uczeń aptekarski w szpitalu wojskowym w Łomży, w 1904 r. przygotowując Czechowowi lekarstwo, był pomocnikiem aptekarza, a w 1908 roku miał już uprawnienia, by przyuczać Balukiewicza i Łosiewskiego do zawodu.

Można zadać sobie pytanie, dlaczego obaj późniejsi kapłani wybrali w drodze do seminarium duchownego najpierw naukę farmacji. Otóż po powstaniach władze carskie, stosując represje, ograniczyły dostęp do seminarium, wymagając od kleryków zdania matury z języka rosyjskiego. Zamiast matury można było przedstawić świadectwo ucznia aptekarskiego. Niewielu rodziców stać było wówczas na kształcenie dzieci aż do matury. Rozpoczęcie nauki na czeladnika aptekarskiego pozwalało łączyć naukę z pracą i chroniło przed poborem do wojska. Dlatego wielu kleryków Seminarium Duchownego w Sejnach wybrało tę właśnie drogę do kapłaństwa.

Współczesne kompetencje nauczyciela edukacji dla bezpieczeństwa

Jednym z najważniejszych elementów w systemie edukacji szkolnej jest nauczyciel. Jaki więc powinien być „dobry” nauczyciel? W pracach wielu pedagogów i psychologów znajdziemy rozważania na temat cech i właściwości nauczyciela, które pozwalają na wykonywanie zawodu w sposób profesjonalny. Jak podaje W. Strykowski „o profesjonalnym i skutecznym działaniu nauczyciela decydują jego różnorodne kompetencje, które powinny mieć charakter dynamiczny, a więc być ciągle rozwijane i doskonałe”¹. Definicja pojęcia kompetencji wywodzi się od łacińskiego słowa *competentia* - odpowiedzialność, zgodność, uprawnienie do działania, zajmowanie określonej pozycji². Można więc odnieść z jednej strony pojęcie kompetencji do prawnych właściwości i uprawnień do podejmowania określonych decyzji (uprawnienia i pełnomocnictwa, kompetencje danego urzędu, kompetencje danej osoby do wydania decyzji), ale z drugiej strony można też odnieść pojęcie kompetencji do potencjału i możliwości człowieka, do jego wiedzy i umiejętności, doświadczenia i działania. Tak więc kompetencja jako jedno z najczęściej obecnie używanych słów w literaturze pedagogicznej nie ma jednoznacznego zakresu pojęciowego.

M. Czerepiak-Walczak przytacza pojęcie kompetencji jako zdolność i gotowość do wykonywania zadań na określonym poziomie, wyuczoną umiejętność pozbawioną rzeczy dobrze, sprawności do radzenia sobie z problemami³. Można więc przyjąć takie rozumienie kompetencji, według którego kompetencja to harmonijne połączenie ze sobą wiedzy, umiejętności oraz postaw w celu efektywnego wykonania zaplanowanego zadania.

Termin „kompetencje” w lite-

raturze pedagogicznej utożsamiany jest najczęściej z kwalifikacjami nauczyciela niezbędnymi do efektywnego wykonywania zawodu. Według Encyklopedii pedagogicznej XXI wieku kwalifikacje zawodowe to zakres i jakość przygotowania niezbędnego do wykonywania jakiegoś zawodu. Czynnikiem wchodzącym w obszar kwalifikacji zawodowych są: poziom wykształcenia ogólnego, wiedza zawodowa, umiejętności zawodowe, w tym umiejętność organizowania i usprawniania swego warsztatu pracy, a także uzdolnienia i zainteresowania zawodowe.

Rozpatrując kompetencje nauczyciela wyróżnia się najczęściej ich trzy grupy:

1. Kompetencje merytoryczne – dotyczące zagadnień związanych z nauczaniem przedmiotem (rodzajem prowadzonych zajęć). Nauczyciel zna i rozumie treści programowe przedmiotu, wiedzę nabytą podczas studiów aktualizuje uczestnicząc w szkoleniach lub poprzez samokształcenie (dotyczy to zwłaszcza treści programowych z zakresu udzielania pierwszej pomocy, a także zmian w polskich siłach zbrojnych i służbach mundurowych). Przygotowanie merytoryczne nauczyciela musi znacząco wykraczać poza materiał zawarty w programie nauczania i w podręczniku. Dodatkowym źródłem wiedzy dla nauczyciela są inne podręczniki, encyklopedie, słowniki, literatura popularnonaukowa, artykuły w specjalistycznych czasopiśmie, Internet. Istotnym elementem staje się także umiejętność integracji treści przedmiotowych z zagadnieniami z zakresu innych przedmiotów czy dziedzin naukowych (nauczanie zintegrowane, integracja i korelacja przedmiotowa). Raz zdobyta wiedza szybko się dezaktualizuje, stąd też konieczność stałego jej aktualizowania, selekcionowania i hierarchizowania. Nauczyciel powinien być ekspertem w ramach swego przedmiotu.

2. Kompetencje psychologiczno-pedagogiczne – dotyczą opanowania i posługiwania się w praktyce przez nauczyciela

wiedzą psychologiczną i pedagogiczną w procesie kształcenia i wychowania uczniów. Nauczyciel jest przygotowany do pełnienia funkcji wychowawczych i opiekuńczych, potrafi wspierać wszechstronny rozwój uczniów, indywidualizować proces nauczania, kierować oddziałem klasowym, rozwiązywać różnorodne problemy wychowawcze, współpracować z rodzicami uczniów, innymi nauczycielami, przedstawicielami organizacji i instytucji działających w systemie oświaty.

3. Kompetencje metodyczne – dotyczą znajomości i stosowania przez nauczyciela strategii, metod i technik nauczania w celu osiągnięcia założonych celów kształcenia. Nauczyciel potrafi planować i kierować pracą uczniów, analizuje przebieg nauczania, dostosowuje zajęcia do potrzeb i możliwości danej grupy uczniów, właściwie stosuje system kontroli i oceny pracy uczniów, dobiera w sposób celowy środki i pomoce dydaktyczne do zajęć, wykorzystuje technologie informacyjną w procesie kształcenia.

Przyjmuje się, że absolwent studiów pedagogicznych nauczyciel powinien być wszechstronnie przygotowany do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych szkoły. Powinien posiadać przygotowanie z zakresu:

a) specjalności przedmiotowej – posiadanie, pogłębianie i aktualizowanie wiedzy przedmiotowej,

b) psychologii i pedagogiki – efektywne pełnienie funkcji wychowawczych i opiekuńczych,

c) dydaktyki przedmiotowej – skuteczne prowadzenie zajęć, rozbudzanie zainteresowań, umiejętny dobór metod nauczania (w tym aktywizujących), technik nauczania i środków dydaktycznych, badanie i ocenianie osiągnięć uczniów, ewaluacja własnej pracy,

d) posługiwania się technologią informacyjną – wykorzystywanie filmów, prezentacji multimedialnych, Internetu w nauczaniu przedmiotu, przygotowywanie kart pracy, sprawdzianów, udział w forach dyskusyjnych, szkolenia w formule e-learning i blended-

-learning,

e) zaawansowanej znajomości języka obcego – związane jest to z wymianą doświadczeń podczas wizyt studyjnych w innych krajach, udziałem w konferencjach międzynarodowych, korzystaniem z literatury obcojęzycznej, ze stron internetowych.

Współczesny nauczyciel powinien także posługiwać się przepisami prawa oświatowego, w sposób celowy kierować własnym rozwojem zawodowym, projektować i realizować przedsięwzięcia edukacyjne, opracowywać programy zajęć edukacyjnych, współpracować ze środowiskiem szkolnym (uczniemi, rodzicami, nauczycielami, organizacjami i instytucjami).

„Dobry” nauczyciel to nauczyciel kompetentny w zakresie:

1) dydaktycznym – wyrażającym się w skutecznym projektowaniu i realizowaniu procesu kształcenia;

2) wychowawczym i społecznym – związanym z umiejętnością rozpoznawania potrzeb uczniów oraz zdolnością do współpracy w relacjach międzyludzkich;

3) kreatywnym – wyrażającym się zdolnością do samokształcenia, innowacyjnością i niestandardowością działań w powiązaniu ze zdolnościami adaptacyjnymi, mobilnością i elastycznością;

4) prakseologicznym – wyrażającym się skutecznością w planowaniu, realizacji, organizowaniu, kontroli i ocenie procesów edukacyjnych;

5) komunikacyjnym – wyrażającym się skutecznością zachowań werbalnych i pozawerbalnych w sytuacjach edukacyjnych;

6) informacyjno-medialnym – wyrażającym się umiejętnością posługiwania się technologią informacyjną, w tym jej wykorzystywania w nauczaniu przedmiotu (prowadzeniu zajęć) poprzez przygotowywanie materiałów i prezentacji multimedialnych, wyszukiwanie, gromadzenie i selekcionowanie informacji pozyskanych z internetu, komunikowanie się z uczniami, innymi nauczycielami, pracownikami ośrodków doskonalenia, organizacja zajęć z wykorzystaniem

1 W. Strykowski: *Kompetencje nauczyciela szkoły współczesnej*, Poznań 2003

2 M. Szymczak: *Słownik Języka Polskiego*, Warszawa 1978

3 M. Czerepiak-Walczak: *Aspekty i źródła profesjonalnej refleksji nauczyciela*, Toruń 1997

technologii infomacyjno-komunikacyjnej.

7) językowym - wyrażającym się znajomością co najmniej jednego języka obcego w stopniu zaawansowanym, w praktyce najbardziej pożądana jest znajomość języka angielskiego.

Podane wyżej standardy kształcenia nauczycieli zbieżne są w wysokim stopniu ze standardami kompetencji zawodowych nauczycieli pracujących we współczesnej szkole⁴, opracowanymi przez Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. Wyróżnionych zostało pięć grup kompetencji nauczycielskich:

1. Kompetencje pragmatyczne – nauczyciel wykazuje się skutecznością w planowaniu, organizowaniu, realizacji, kontroli i ocenie procesu kształcenia. Potrafi wybrać program nauczania i podręcznik do nauki przedmiotu, zaprogramować treści kształcenia i je zoperacjonalizować, wykorzystywać odpowiednie metody nauczania i formy organizacyjne podczas zajęć, motywować uczniów do dalszego rozwoju, do rozwijania swoich zainteresowań, szczególnie w obszarze edukacji dla bezpieczeństwa, indywidualizować pracę uczniów, dostosowując ją do ich możliwości, dokonywać ewaluacji swojej pracy, wybierać formy doskonalenia zawodowego służące samorozwojowi, planować ścieżkę własnej kariery zawodowej.

2. Kompetencje współdziałania – nauczyciel jest skutecznym w obszarze zachowań prospołecznych i działań integracyjnych. Potrafi kształtować postawy społeczne swoich uczniów, integrować zespół klasowy, nawiązywać i podtrzymywać kontakt ze swoimi wychowankami, rodzicami swoich uczniów, innymi nauczycielami, kadrą kierowniczą szkoły. cechuje go umiejętność rozpoznawania i rozwiązywania problemów edukacyjnych i wychowawczych, potrafi być mediatorem i negocjatorem w sytuacjach konfliktowych.

3. Kompetencje komunikacyjne – wyrażające się efektywnością zachowań językowych w różnorodnych sytuacjach edukacyjnych. Nauczyciel posiada wiedzę o komunikacji interpersonalnej,

wykorzystuje techniki dyskusji i zachowania niewerbalne w przekazie informacyjnym, posługuje się poprawnym językiem, dba o kulturę języka podczas zajęć.

4. Kompetencje kreatywne – charakteryzują się innowacyjnym i niestandardowym podejściem w działaniach zmierzających do osiągnięcia założonego celu. Nauczyciel stosuje metody nauczania wzbudzające wszechstronną aktywność uczniów, rozwija zainteresowania uczniów, indywidualizuje proces nauczania – uczenia się, wyzwala kreatywne zachowania swoich podopiecznych, poddaje rzeczowej krytyce stosowane działania pedagogiczne, stosuje twórcze techniki rozwiązywania problemów.

5. Kompetencje informatyczno-medialne: - nauczyciel wykazuje się sprawnością w posługiwaniu się technologią informacyjną i komunikacyjną, potrafi wykorzystywać komputer do wspomagania procesu kształcenia, pozyskiwać wiedzę z internetu oraz tworzyć własne strony i fora internetowe, udostępniać je w sieci komputerowej.

Współczesny nauczyciel powinien być świadomy potrzeby ciągłego doskonalenia się i dokształcania zawodowego, szczególnie w obecnej dobie permanentnych zmian w systemie szkolnictwa polskiego. Doskonalenie to powinno być kreowane w sposób świadomy, przy określeniu swoich słabych i mocnych stron, z wykorzystaniem potencjału regionalnych i ogólnopolskich placówek doskonalenia nauczycieli.

Obecnie najliczniejszą grupę nauczycieli edukacji dla bezpieczeństwa stanowią osoby, które uzyskały kwalifikacje poprzez ukończenie studiów podyplomowych z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa lub przysposobienia obronnego. W związku z faktem, że istotnym elementem treści programowych edukacji dla bezpieczeństwa jest moduł dotyczący udzielania pierwszej pomocy, określono wymagania wobec nauczyciela prowadzącego takie zajęcia. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410) zajęcia edukacyjne w zakre-

sie udzielania pierwszej pomocy realizowane są z udziałem lekarzy systemu, pielęgniarek systemu i ratowników medycznych oraz przez nauczycieli posiadających odpowiednie przygotowanie. Odpowiedni zakres wiedzy i umiejętności niezbędnych do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy przez nauczycieli, tryb ich nabywania oraz wzór zaświadczenia potwierdzającego posiadanie przygotowania do prowadzenia zajęć w zakresie udzielania pierwszej pomocy określiło rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia

edukacji dla bezpieczeństwa oprócz specjalistycznej wiedzy i umiejętności (w szczególności dotyczących nauczania podstaw ratownictwa i udzielania pierwszej pomocy), ważną rolę odgrywa także postawa i system reprezentowanych wartości, które dla ucznia powinny być przykładem do naśladowania w dorosłym życiu. Należy także dostrzec wagę umiejętności kierowania oddziaływaniem klasowym w różnych sytuacjach, zdecydowanie i pewność nauczyciela w podejmowaniu decyzji, a także przewidywanie następstw podejmowanych dzia-

Współczesny nauczyciel powinien także posługiwać się przepisami prawa oświatowego, w sposób celowy kierować własnym rozwojem zawodowym, projektować i realizować przedsięwzięcia edukacyjne, opracowywać programy zajęć edukacyjnych, współpracować ze środowiskiem szkolnym (uczniami, rodzicami, nauczycielami, organizacjami i instytucjami).

26 sierpnia 2009 r. w sprawie przygotowania nauczycieli do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy (Dz. U. Nr 139, poz. 1132).

Po ukończeniu takiego szkolenia (okres ważności określono na 5 lat) nauczyciel jest wyposażony w wiedzę i umiejętności praktyczne z zakresu postępowania w różnych stanach zagrożenia zdrowia i życia, potrafi wykonać podstawowe czynności resuscytacyjne, użyć bezpiecznie defibrylatora zewnętrznego, stosuje odpowiednie metody i formy organizacyjne niezbędne do prowadzenia zajęć w zakresie pierwszej pomocy, zwracając szczególną uwagę na metody aktywizujące i działania praktyczne w procesie kształcenia.

W przypadku nauczyciela

łań (zwłaszcza podczas zajęć praktycznych lub specjalistycznych obozów). Nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa to także lider działań profilaktycznych i prewencyjnych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa w szkole.

Podsumowując - kompetentny nauczyciel jest głównym filarem funkcjonowania systemu edukacyjnego, od jego wiedzy, umiejętności, motywacji i cech osobowościowych zależą w dużym stopniu efekty procesu dydaktyczno-wychowawczego w szkole. To nauczyciel jest organizatorem, kierownikiem i opiekunem procesu nauczania i uczenia się, w każdym systemie edukacyjnym dostrzega się kluczową rolę nauczyciela w procesie edukacji.

Jan Grzyb jest doradcą metodycznym Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Elku

4 K. Denek, *O nowy kształt edukacji*, Toruń 1998

Jacek Krupski

BEZPIECZEŃSTWO JAKO PRIORYTET



Bezpieczeństwo uczniów zawsze było priorytetem naszej szkoły i od lat wrześnień kojarzył się z warsztatami, podczas których klasy pierwsze przechodziły kurs pierwszej pomocy przedmedycznej. Wrześnień 2019 był jednak szczególnie, dotarł do nas podwójny rocznik, zapełniły się sale lekcyjne oraz korytarze i musieliśmy wzajemnie dbać o swoje bezpieczeństwo. Z inicjatywy dyrektora Zespołu Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Ełku Andrzeja Gerusa i nauczyciela wychowania fizycznego Jacka Krupskiego (członka „Podwodnika”, który dodatkowo ma uprawnienia ratownika wodnego i pletwonurka CAMAS) 13 września 2019r. uczniowie zostali przeszkoleni przez profesjonalną kadrę: instruktora ratownictwa medycznego oraz ekipę „Podwodnika” (Szkołę Ratownictwa, Sportów Wodnych i Obronnych).

Teoria przeplatała się z praktyką! Uczestnicy poznali podstawowe zabiegi resuscytacyjne, oceniali stan osoby nieprzytomnej, na fantomach wykonywali ucisk klatki piersiowej niemowlęcia, kilkuletniego dziecka i osoby dorosłej. Uczniowie zostali również zapoznani ze sprzętem ratującym życie i utrwalali znajomość numerów alarmowych. Cała akcja trwała kilka godzin i cieszyła się dużym zainteresowaniem. Oprócz wiedzy medycznej uświadomiła nam wszystkim, że rato-

wanie ludzkiego życia to wielkie wyzwanie i obowiązek!

Dodatkowo uczniowie Zespołu Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Ełku mieli możliwość skorzystania z projektu „Siła kwalifikacji” i szkolili się nieodpłatnie na ratownika wodnego. Jedynym warunkiem uczestnictwa w kursie było ukończenie 18 lat. Młodzież z dużym zaangażowaniem podnosiła swoje kompetencje pływackie i ratownicze.

PODWODNIK Szkoła Ratownictwa, Sportów Wodnych i Obronnych jest podmiotem uprawnionym przez MSWiA do wykonywania ratownictwa wodnego oraz wpisanym do Rejestru jednostek współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne. W ramach naszych struktur posiadamy Interwencyjną Grupę Ratowniczo-Poszukiwawczą zajmującą się też ratownictwem specjalistycznym (w szczególności nurkowym, wysokościowym, medycznym i technicznym) i działaniami poszukiwawczo-ratowniczymi. Współpracujemy z innymi służbami, w szczególności Państwową Strażą Pożarną i Policją. Tworzenie, rozwój i wyposażenie Grupy realizowane jest w ramach Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich z dotacją Narodowego Instytutu Wolności.

Prowadzimy szkolenia (w tym dla służb mundurowych i kandydatów do służb) z zakresu pletwonurkowania, ratownictwa wodne-

go, kwalifikowanej pierwszej pomocy, żeglarstwa i sportów motorowodnych. Stale się też szkolimy wewnętrznie, uczestniczymy w szkoleniach i ćwiczeniach doskonalących umiejętności.

Prowadzimy też szeroko zakrojoną działalność społeczną w zakresie edukacji na rzecz bezpieczeństwa na obszarach wodnych oraz podstaw udzielania pierwszej pomocy. Tylko w roku 2019 przeprowadziliśmy 27 spotkań (w tym 13 w Ełku), warsztatów w szkołach i innych placówkach wychowawczych (przedszkolach, domach dziecka, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, itd.). Zorganizowaliśmy wiele stoisk edukacyj-

nych na festynach i innych wydarzeniach sportowych, rekreacyjnych i edukacyjnych.

W roku 2020 (w styczniu i lutym – do momentu pojawienia się zagrożenia epidemiologicznego) przeprowadziliśmy 6 spotkań, w tym 2 w Ełku. Korzystamy z nowoczesnego sprzętu z zastosowaniem aplikacji elektronicznych, które pomagają monitorować efekty, a tym samym uczynić zajęcia ciekawszymi, przez co chcemy zainteresować młodzież i lokalną społeczność procedurami pierwszej pomocy.

PODWODNIK Szkoła Ratownictwa, Sportów Wodnych i Obronnych
tel. +48 728 984 988



Dorota Kozłowska

WARSZTATY Z WŁOSKIM SZEFEM KUCHNI

Od pewnego czasu poznajemy z nauczycielami gastronomii magię kuchni włoskiej. Dzieje się to za sprawą cyklu warsztatów kulinarnych „Z ziemi włoskiej do Polski” prowadzonych przez pana Enrico Ercoli, szefa kuchni z Rzymu, organizowanych przez Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elku. Warsztaty odbywają się od lutego 2018r. w pracowni gastronomicznej Zespołu Szkół nr 6 im. Macieja Rataja w Elku. Początkowo spotkania odbywały się systematycznie zarówno dla nauczycieli, jak i dla uczniów. Obecnie odbywają się rzadziej, ale są równie ciekawe. W cyklu spotkań pan Enrico Ercoli zaproponował szereg interesujących włoskich przysmaków. O kuchni włoskiej nie można jednak powiedzieć, że jest taka sama w całym kraju. Kuchnia włoska to kuchnia różnych regionów, różnych tradycji kulinarnych. Przeciężny Polak jeszcze kilka lub kilkanaście lat temu kojarzył tę kuchnię z pizzą, spaghetti z sosem pomidorowym i tiramisu. Tymczasem kuchnia włoska to wielka różnorodność ciekawych potraw, takich, które można przyrządzić szybko i takich, nad którymi należy trochę popracować. Zarówno pierwsze, jak i drugie są wyśmienite i godne naśladowania. Cechą charakterystyczną tej kuchni jest zastosowanie szeregu różnorodnych świeżych, sezonowych i regionalnych produktów. Warzywa, począwszy od pysznych, dojrzewających w ciepłym słońcu pomidorów (w wielu ciekawych odmianach) poprzez szparagi, fenkuły, selery naciowe, czosnek, cebulę..., a skończywszy na niesamowitych karczochach. Do towarzystwa warzyw Włosi we wszystkich regionach używają aromatycznych ziół: bazylii, oregano, tymianku, szalwii, mięty, rozmarynu, liści laurowych i pocziwej natki pietruszki. Włoski klimat zapewnia też ogromne bogactwo doskonałej jakości owoców z pomarańczami, mandarynkami i cytrynami na czele. Niewątpliwą królową kuchni włoskiej pochodzenia roślinnego jest oliwka i prawdziwe płynne

parmegan. Tym niezwykle szlachetnym serem, Włosi okraszają mnóstwo potraw. Dodają go do makaronów, zapiekane, zup, sałat, warzyw i mięs. Nie zdziwiłabym się, gdyby znalazł się w jakimś wyrafinowanym deserze. Sery to też wielka różnorodność we Włoszech, jest ich tam ponad 400 różnych gatunków. Polacy doskonale znają miękką mozzarellę, tłusty śmietanowy mascarpone i jego chudsza kuzynkę ricottę, aromatyczną pleśniową gorgonzolę, słony owczy pecorino (to zdecydowany faworyt pana Enrico, naszego szefa kuchni) oraz topliwą i orzechową w smaku fontinę. Włosi jadają także mięsa, choć mam wrażenie, że niezbyt wiele, a są to przede wszystkim wołowina, drób, jagnięcina i wieprzowina. Mają też kilka ważnych i charakterystycznych rodzajów wędlin, na przykład słynną szynkę prosciutto, wołową szynkę bresaola, salami czy boczek pancetta i podgardle wędzone guanciale. Także bardzo cenią sobie mortadelę w różnych odmianach, np. z pistacjami. Jednak kraj ten specjalizuje się przede wszystkim w potrawach mącznych, rybnych i owocach morza. Z potraw mącznych najważniejsza i najbardziej znana na świecie jest oczywiście pizza. Najpopularniejsza pizza to pizza neapolitańska i jej słynna odmiana pizza margherita, pizza sycylijska, pizza capricciosa. Ponadto z potraw mącznych równie chętnie Włosi jedzą chleb, który we Włoszech podawany jest do wszystkich posiłków. Każdy włoski region ma swoje własne gatunki pieczywa. Najpopularniejsze to: ciabatta, piadina, la pitta/foccacia, integrale itp. Kolejnym ważnym produktem włoskim jest makaron, którego można wyróżnić ponad 300 rodzajów. Sosy do makaronów dzielą się tutaj na czerwone, z pomidorami (sughi rossi) i białe, bez pomidorów (sughi bianchi). Każdy makaron ma swoje, ściśle określone przeznaczenie. Najpopularniejsze włoskie makarony to: spaghetti, tagliatelle, penne, fusilli, lasagne, ravioli, pappardelle, rigatoni, cannelloni, conchiglioni, tortellini. Dania z makaro-



Pan Enrico Ercoli

forno, czyli makaron zapiekany w piecu i pasta in brodo – makaron gotowany i podawany w rosole.

Ryby włoskiej kuchni to sola, dorada, sardynki, tuńczyk, łosoś, halibut i wiele innych, również słodkowodnych. Owoce morza, frutti di mare, to także bardzo lubiany temat we włoskich restauracjach i kuchniach domowych, najczęściej przyrządzane są trąbiki, małże, sercówki, przegrzebki, morskie ślimaki, homary, langusty, kalmary czy krewetki.

Aby dopełnić obrazu kuchni włoskiej, należy dodać informację o ulubionych napojach. Pierwszy z nich to wino, w produkcji którego Włochy konkurują z Francją i Hiszpanią. Najbardziej znane z nich to marsala z Sycylii, chianti z Toskanii, bardolino z Werony i prosecco z Wenecji Euganejskiej. Drugim napojem jest kawa, a właściwie to wypijane rano intensywne espresso i po południu delikatne cappuccino – oczywiście istnieje co najmniej 15 sposobów parzenia i podawania kawy.

Włosi, bardzo przywiązani do swojej tradycji, jak nikt inny na świecie skrupulatnie pilnują swoich zasad kulinarnych, nie pozwalają sobie na żadne kompromisy, jeśli chodzi o jakość surowców i dodatków. Charakterystyczną cechą kuchni włoskiej jest przygotowywanie dań świeżych ze składników dostępnych w okolicy, o danej porze roku.

Podróż kulinarną z panem Ercoli rozpoczęliśmy od słynnych makaronów włoskich. Przygotowaliśmy trzy ciekawe potrawy: pasta amatriciana, pasta carbonara i pasta cacio e pepe (makaron z serem i pieprzem). Kolejne włoskie wyzwanie kulinarne związane było z następną popularną potrawą, czyli pizzą. Przygotowaliśmy pizzę margheritę, doskonałą pizzę z cukinią oraz odmianę pizzy tzw.



złoto otrzymywane z niej – oliwa. Jeśli oliwka jest królową, to niewątpliwie królem tej kuchni jest parmigiano-reggiano, znany Polakom jako

nem przyrządza się na kilka podstawowych sposobów: pasta asciutta, kiedy makaron jest gotowany osobno i łączony z sosem; pasta al

ciąg dalszy na str. 12

calzone, czyli pizzę zamkniętą. Następnie sporządzaliśmy popularną lasagne (lasagne), risotto, supli, tortellini i ravioli, a także parmigianę – zapiekaną z bakłażanów z serem i pomidorami. Pan Enrico zaproponował także przygotowanie deserów. Wybrał dla nas ciasteczka cantucci i ciambeline al vino, słynne tiramisu, a także deser panna cotta.

Na ostatnich zajęciach sporządzaliśmy osso-buco, czyli duszoną giczą cielęcą, do której przygotowaliśmy domowy makaron.

Wszystkie potrawy były bardzo smaczne i przygotowane z dużą pieczołowitością z najlepszych surowców. Na każdym warsztacie pan Enrico Ercoli opowiadał historię potrawy i określał region, z którego pochodzi, co sprawiło, że zajęcia były niezwykle ciekawe.

Dodatkowo wielkie podziękowania należą się pani Sylwii Kuleszy, która była na wszystkich naszych spotkaniach doskonałym tłumaczem.

W czasopiśmie kulinarnym „Kuchnia. Magazyn dla smakoszy” spotkałam się z określeniem sformułowanym przez Bartka Kieżuna*: „Włochy to Polska, tylko na południu!” I tego się trzymajmy.

Parmigiana di Melanzane (bakłażan zapiekany z parmezanem) – receptura pana Enrico Ercoli

Składniki:

- 1,5 kg czarnych owalnych bakłażanów
- 1,4 l przecieru pomidorowego
- 500g mozzarelli
- 150g parmezanu
- 1/2 cebuli
- oliwa z oliwek do smaku
- czarny pieprz do smaku
- kilka liści bazylii
- sól do smaku
- olej arachidowy lub rzepakowy do smażenia bakłażanów



Parmigiana z bakłażanem. Smacznego

- 35 g gruboziarnistej soli do posypania bakłażanów

Sposób wykonania:

Aby przygotować zapiekaną parmigianę, zacznij od umycia i wysuszenia bakłażanów. Następnie za pomocą noża usuń łodygę i pokrój, aby uzyskać plastry o grubości 4-5 mm. Ułóż plastry warstwami w durszlaku i posyp odrobiną grubej soli. Umieść talerz jako ciężar na wierzchu, aby z bakłażanów mogła odsączyć się woda, która jest gorzka. Pozostaw to na co najmniej 1 godzinę. W międzyczasie pokrój mozzarellę w drobną kostkę, też połóż na durszlaku do odsączenia. Jeśli nie masz innego durszlaka, możesz położyć je na czystej ścierece. Przygotuj sos. Do dużego rondla wlej oliwę z oliwek i dodaj posiekaną cebulę, często mieszaj, aby się nie przypaliła i pozostaw na kilka minut do zrumienienia. Następnie dodaj przecier pomidorowy, a także trochę wody, dopraw solą i gotuj na małym ogniu przez 45 minut. Pod koniec gotowania nie zapomnij dodać liści bazylii. Rozgrzej w garnku olej do głębokiego smażenia. Opłucz porcję bakłażana, którą będziesz smażyć i osusz ręcznikami papierowymi. Bakłażany smaż porcjami, aby się nie przypaliły. We wrzącym oleju

o temperaturze 170°C zanurzaj po kilka plasterków, a po 2-3 minutach smażenia osusz na chłonnym papierze; postępuj w ten sposób ze wszystkimi plasterkami. Następnie przystąp do składania zapiekanki. Posmaruj blachę o wymiarach 20x30cm odrobiną sosu i utwórz pierwszą warstwę, układając plastry bakłażana poziomo. Dopraw świeżo zmielonym czarnym pieprzem, posyp parmezanem i równomiernie rozłóż część kostek mozzarelli, wlej trochę więcej sosu, aby pokryć bakłażany. Powtórz tę samą procedurę, tym razem układając bakłażany w pionie; kontynuuj w ten sposób, aby tworzyć warstwy, za każdym razem odwracając kierunek bakłażanów. Pamiętaj o delikatnym dociskaniu dłońmi. Na ostatnią warstwę wlej pozostały sos pomidorowy, mozzarellę i parmezan.

Następnie wstaw zapiekaną z bakłażanami do piekarnika nagrzanego do temperatury 200°C i piecz przez 40 minut. Po upieczeniu odczekaj kilka minut przed podaniem. Smacznego

**Bartek Kieżun – z wykształcenia antropolog kultury, z zamiłowania kucharz, bloger i dziennikarz kulinarny znany, jako Krakowski Makaroniarz.*

Zdjęcia Dorota Kozłowska

Krzysztof Nitkowski

KWALIFIKACJA TO NIE WSZYSTKO

Zgodnie z zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy oraz kierunkami realizacji polityki oświatowej państwa, ogłoszonymi przez Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2019/2020 („Tworzenie oferty programowej w kształceniu zawodowym oraz wdrażanie nowych podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego”), w Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Elku powstał program zajęć pozalekcyjnych zatytułowany

„Kwalifikacja to nie wszystko”.

Placówka, w której pracuję, umożliwia uczniom oprócz realizacji podstawy programowej zdobycie nowych umiejętności i wiadomości konkurencyjnych na rynku pracy. Oferta zajęć edukacyjnych placówki skierowana jest do chętnych uczniów technikum i szkół branżowych o profilach mechanicznym, budowlanym, elektrycznym. Program jest kontynuacją zajęć, jakie przeprowadzałem systematycznie od roku szkolnego 2016/2017, jest w pewnym

sensie uniwersalny dla branży motoryzacyjnej i elektrycznej.

W swoich założeniach program wykorzystuje wiedzę teoretyczną i praktyczną uczniów zdobytą w czasie zajęć szkolnych. Zakłada także ugruntowanie tej wiedzy i umiejętności w zakresie budowy typowych i nietypowych maszyn, urządzeń i innych konstrukcji elektrycznych, elektronicznych oraz mechanicznych. Kładzie nacisk na rozwijanie zainteresowań uczestników zajęć w zakresie nowoczesnej techniki.

Głównym celem programu jest realizacja pasji i urzeczywistnianie pomysłów techniczno-konstrukcyjnych członków klubu, jest on ściśle powiązany z realizacją zadań dydaktyczno-wychowawczych szkoły. Do tych zadań zaliczają się między innymi takie elementy, jak: planowanie i organizacja warsztatu pracy, dobieranie narzędzi i metod wykonania zaplanowanych zadań, stosowanie przepisów bhp podczas wykonywania zadań zawodowych, kształcenie umiejętności pracy zespołowej,

praktyczne wykorzystanie nowoczesnych technologii czy wreszcie spełnienie swoich pasji.

Realizacja tego projektu przyniosła szereg korzyści zarówno dla placówki edukacyjnej, w której pracuję, środowiska lokalnego, jak i dla uczniów. Przede wszystkim nastąpiło podniesienie jakości pracy placówki poprzez uatrakcyjnienie oferty zajęć dodatkowych, uczniowie zdobyli nowe kompetencje, konkurencyjne i poszukiwane na rynku pracy, uzyskali możliwość samodzielnego poszukiwania rozwiązań konstrukcyjnych, mogli rozwijać zainteresowania mechaniką inną niż tylko w pojazdach samochodowych, mieli możliwość kreatywnego tworzenia czegoś inspirującego. Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Elku zyskało pozytywny wizerunek w oczach uczniów i ich rodziców, a tym samym i lokalnej społeczności.

Zajęcia w Klubie Majsterkowicza trwały przez cały wszystkie lata począwszy od roku szkolnego 2017/18. Odbływały się raz w tygodniu po trzy godziny do momentu zamknięcia szkół i placówek. Uważam, że cele zostały w pełni osiągnięte, ale najważniejsza w tym zamierzeniu jest satysfakcja i umiejętności uczniów.

Luto-spawaniem, czyli nowoczesną i niezwykle ciekawą metodą łączenia blach cienkich, po raz pierwszy zainteresowałem się, odbywając staż w serwisie Toyoty w 2015r. Staż był częścią praktyk organizowanych przez wydawnictwo Nowa Era pod nazwą „Kompetentni nauczyciele kształcenia zawodowego branży motoryzacyjnej”. Luto-spawanie w porównaniu do spawania metodą MIG/MAG wprowadza znacznie mniej ciepła w miejsce spawania, co pozwala na zachowanie powłoki cynkowej oraz na nieodkształcanie się detalu. Luto-spawanie zostało wymyślone w około 1990 roku, ale swoją popularność zyskało dopiero po tym, jak przemysł samochodowy uznał, że tą metodą można naprawiać karoserię samochodów. Wszystkie ceniące się warsztaty samochodowe blacharskie używają tej metody podczas napraw blacharskich.

W samochodach stosuje się najczęściej blachy galwanizowane cynkiem o grubości ok 20-80µm oraz aluminium. Temperatura wrzenia cynku to 907°C. Spawanie łukowe MIG/MAG wytwarza

temperaturę ok. 1650°C, co powoduje że powierzchnia cynku ulega zagotowaniu i odparowaniu (uwaga na gorączkę cynkową, możliwość zatrucia się oparami w pomieszczeniach bez sprawnej wentylacji) i element jest narażony na przyspieszoną korozję. Dodatkowo tak wysoka temperatura powoduje zmiany w strukturze materiału, przez co nie jest on już tak wytrzymały. Po oczyszczeniu detalu z cynku i spawaniu można korzystać z zabezpieczeń połączenia typu "zinc spray", ale zabezpieczenie jest niedostateczne. Z pomocą przychodzi metoda luto-spawania. Korzystając z drutów miedziowych, np. CuSi3, CuAl8 o zakresie temperatury topnienia odpowiednio: 910÷1025°C, 1030÷1040°C oraz niższych parametrów spawania zachowujemy warstwę cynku.

Zainspirowany nowymi doświadczeniami postanowiłem nowo nabytą wiedzę podzielić się ze swoimi uczniami. Dlatego opracowałem program zajęć pozalekcyjnych, a ze środków zapewnionych mi przez dyrekcję szkoły zakupiłem potrzebne materiały: argon i kosztowny drut CuSi3. Pierwsze zajęcia odbyły się we wrześniu 2017 r. Przez tych kilka lat przez Szkolny Klub Majsterkowicza, bo tak nazwałem swoje zajęcia, przewinęło się w sumie 11 osób. Uczniowie od podstaw zdobywali wiedzę i praktyczne umiejętności na dotyczące lutospawania. Uczyli się, jak nowo zdobyte umiejętności zastosować w praktyce, wykrywać ubytki w podwoziu samochodowym, przygotować blachy naprawcze oraz je wmontować w elementy karoserii i podwozia samochodowego. Uczyli się również, jak rozpoznać rodzaj korozji oraz w jaki sposób ją usunąć. Można powiedzieć, że uczniowie na dodatkowych zajęciach wykonywali typowe prace blacharskie i lakiernicze i w ten sposób nabywali nowe umiejętności, m. in. umiejętność łączenia blach cienkich przez luto-spawanie CuSi3 w osłonie z argonu, przygotowywanie i wykonywanie reperaturek do spawania zabezpieczania i konserwowania świeżo spawanych blach, zabezpieczania elementów wyposażenia elektrycznego, jak i podzespołów mechanicznych podczas spawania. Realizując swój autorski program, pomogłem uczniom

rozbudzić w nich zainteresowania mechaniką samochodową. Było to dla mnie spore wyzwanie zawodowe, ale dające ogromne poczucie satysfakcji.

PROGRAM ZAJĘĆ POZALEKCYJNYCH SZKOLNEGO KLUBU MAJSTERKOWICZA



„Kwalifikacja to nie wszystko”
Opracował: Krzysztof Nitkowski
Nauczyciel prowadzący zajęcia:
Krzysztof Nitkowski
EŁK 2019/2020

ZAŁOŻENIA WSTĘPNE

1. Szkolny Klub MAJSTERKOWICZA przy Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Elku jest grupą uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych zainteresowanych:

- praktycznym wykorzystaniem wiedzy teoretycznej i praktycznych umiejętności zdobytych w czasie zajęć szkolnych,
- budową maszyn i urządzeń elektrycznych i elektronicznych,
- budową nietypowych konstrukcji elektrycznych, mechanicznych.
- rozwijaniem swoich zainteresowań z zakresu nowoczesnej techniki.

2. Zajęcia w klubie są dobrowolne, przeznaczone dla uczniów szkół o profilach mechanicznym, budowlanym, elektrycznym, wyróżniających się wiedzą i umiejętnościami technicznymi.

Głównym celem działalności klubu jest realizacja pasji i urzeczywistnianie pomysłów techniczno-konstrukcyjnych członków klubu, a także zdobycie nowych umiejętności atrakcyjnych na rynku pracy

3. Program zajęć pozalekcyjnych ma służyć realizacji zadań dydaktyczno-wychowawczych szkoły.

- Organizacja warsztatu pracy.
- Planowanie pracy.
- Dobór metod i narzędzi do realizacji zaplanowanych zadań.
- Wykonywanie zadań zgodnie

z przepisami bhp.

- Kształcenie umiejętności analitycznego myślenia i rozbudzaniu w uczniach pokładów kreatywności,

- Kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów w czasie prac projektowych, konstrukcyjnych i realizacji zadań.

- Kształcenie umiejętności szukania i wykorzystania wiedzy teoretycznej i powiązanie jej z praktyką.

- Kształcenie umiejętności pracy w grupie.

- Stworzenie warunków do realizacji pasji i zainteresowań.

- Zapoznanie z praktycznym wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

- Planowania i organizacji pracy.

4. Sposób realizacji.

Zajęcia pod tytułem „Kwalifikacja to nie wszystko” odbywać się będą w specjalnie przygotowanej pracowni Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Elku, wyposażonej w obrabiarki i narzędzia niezbędne do realizacji zadań. Wszyscy uczniowie zostaną zapoznani z przepisami bhp i praktycznie przeszkoleni z zakresu bezpiecznej obsługi maszyn i narzędzi znajdujących się na wyposażeniu pracowni. Zajęcia odbywać się będą w jednej grupie, w godzinach popołudniowych, jeden raz w tygodniu. Poziom trudności wykonywanych prac dostosowany będzie do umiejętności uczniów. W celu utrwalenia lub poszerzenia nabytych umiejętności przewidywana jest cykliczność haseł programowych.

Cele dydaktyczne i kompetencje kluczowe

Program Klubu Majsterkowicza oparty jest na autorskim programie zawiera zagadnienie w dziedzinie obróbki i łączenia metali.

1. Cele dydaktyczne – doskonalenie umiejętności nabytych w czasie zajęć:

- planowania i organizacji pracy,
- odpowiedniego doboru materiałów i narzędzi,
- posługiwania się przyrządami pomiarowymi,
- montażu części mechanicznych oraz przygotowanych blach naprawczych karoserii samochodowej,
- projektowania i wykonywania blach naprawczych oraz połączeń tych blach z karoserią za pomocą

ciąg dalszy na str. 12

lutospawania,

- posługiwanie się dokumentacją techniczną, schematami, instrukcjami,
- posługiwanie się nowymi umiejętnościami atrakcyjnymi na rynku pracy.

Uczniowie zdobywają wiedzę i praktyczne umiejętności na temat lutospawania, uczą się, jak wykryć ubytki w podwoziu samochodowym, przygotować blachy naprawcze oraz je wmontować w elementy karoserii i podwozia samochodowego, rozpoznawać rodzaje korozji oraz sposoby jej usuwania, a także sposoby konserwacji podwozia samochodowego, wykonywać typowe prace blacharskie i lakiernicze, przygotowywać naprawione lutospawaniem podwozie do dalszej pracy nad nim.

2. Kompetencje kluczowe:

- Praca zgodnie z przepisami bhp,
- Kształtowanie umiejętności pracy w grupie,
- Kształtowanie umiejętności realizacji własnych pomysłów,
- Kształtowanie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów,
- Kształtowanie umiejętności korzystania z literatury fachowej.

3. Zagadnienia realizowane podczas pracy w Klubie Majsterkowicza na zajęciach dodatkowych „Kwalifikacja to nie wszystko”.

- Zasady bhp podczas prac monterskich.

- Budowa i zasada działania elektronarzędzi do prac blacharskich.

- Przygotowanie podłoża i blach naprawczych.

Rodzaje połączeń blach cienkich ocynkowanych.

- Sposoby rozpoznawania i zabezpieczania korozji.

- Połączenie blachy za pomocą lutospawania w osłonie gazu szlachetnego.

- Przygotowanie spawów do nakładania powłok epoksydowych.

- Nakładanie powłok epoksydowych.

- Nakładanie warstw bitumenu i lakieru.

- Zabezpieczanie profili zamkniętych.

- Montaż elementów wyposażenia karoserii samochodu.

- Kalkulacja i wycena kosztów naprawy blacharskiej karoserii samochodowej.

4. Formy realizacji.

Hasła programowe realizowane będą w formie praktycznych ćwiczeń z zastosowaniem znanych metod aktywizujących, które uczniowie będą wykonywać po uzgodnieniu z prowadzącym, prace będące realizacją ich pomysłów.

5. Kontrola osiągnięć uczniów.

Ocenie podlegać będzie cały proces, od pomysłu do prezentacji gotowego wyrobu. Kontrola osiągnięć przebiegać będzie w sposób ciągły na każdym etapie realizacji pomysłu: pomysł, plan pracy, dobór metod i narzędzi, wykonanie zgodnie z przepisami bhp.

Podsumowanie realizacji programu

Program był realizowany na zajęciach dodatkowych systematycznie, przez cały okres stażu na nauczyciela dyplomowanego. Podstawowe materiały: kosztowny drut CuSi3 i argon pozyskałem ze środków zapewnionych mi przez dyrekcję szkoły, jest to budżet wynoszący 500 zł na zajęcia dodatkowe. Program skierowany do uczniów chcących zdobyć nowe, dodatkowe umiejętności konkurencyjne na rynku pracy.

W roku szkolnym 2019/2020 prowadziłem zajęcia dotyczące napraw blacharskich podwozia samochodowego.

Część uczniów sumiennie

chodziła na zajęcia, co zaowocowało dla nich wymiernymi korzyściami w postaci:

- nabycia nowych umiejętności (lutospawanie CuSi3 blach cienkich w osłonie z argonu, przygotowywanie i wykonywanie reperatur do spawania zabezpieczania i konserwowania świeżo spawanych blach, zabezpieczania elementów wyposażenia elektrycznego jak i podzespołów mechanicznych podczas spawania),

- naprawy własnych pojazdów samochodowych minimalnym kosztem,

- satysfakcji z własnej dobrze wykonanej pracy zarówno dla mnie jak i uczniów.

Równolegle do działań związanych z naprawami blacharskimi prowadziłem projekt, który nazwałem „Trajka”. Podstawą do tego projektu stał się program „Kwalifikacja to nie wszystko”. Głównym założeniem tego projektu było zainteresowanie czymś innym niż pojazdy samochodowe, a mianowicie pojazdami motocyklowymi. Projekt opierał się na bazie dwóch skuterów, których stałem się posiadaczem. „Trajka” to pojazd na trzech kołach, z oddzielnym silnikiem na każde z dwóch tylnych kół. W projekcie aktywnie uczestniczyli uczniowie z klasy 2d (elektromechanik pojazdów samochodowych, szkoła branżowa 1 stopnia), zostawali po godzinach praktyk i mogli spełniać się jako konstruktorzy. Projekt „Trajka” nie został skończony, gdyż zajęcia z powodu epidemii zostały odwołane.

Realizacja mojego autorskiego programu zarówno napraw blacharskich, jak i projektu „Trajka” w Szkolnym Klubie Majsterkowicza pozwoliła mi rozbudzić w uczniach chęć do poszerzania umiejętności praktycznych, było to dla mnie ogromne wyzwanie

zawodowe, jednakże doprowadziło do owocnych efektów.

Efekty realizacji programu:

- Podniesienie, jakości pracy placówki poprzez uatrakcyjnienie oferty zajęć dodatkowych,
- Wymierne korzyści dla uczniów w postaci kosztownych napraw własnych samochodów
- Zdobycie nowych kompetencji przez uczniów, konkurencyjnych i poszukiwanych na rynku pracy.
- Możliwość samodzielnego szukania rozwiązań konstrukcyjnych przez uczniów,
- Pozytywny wizerunek placówki w oczach uczniów i ich rodziców,
- Zainteresowanie uczniów mechaniką inną niż w pojazdach samochodowych.
- Umożliwienie uczniom kreatywnego tworzenia czegoś, co służyłoby zabawie

Konspekt zajęć pozalekcyjnych - Kwalifikacja to nie wszystko.

Prowadzący zajęcia: Krzysztof Nitkowski

Zawód: Technik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych (IITs, IIIs).

1. Temat zajęć: Przygotowanie podłoża i blach naprawczych.

2. Cele i zadania:

Zapoznanie, rozróżnianie metod i technik, przygotowania blach naprawczych pojazdów samochodowych. Przygotowanie pojazdu do spawania skorodowanych elementów,

Cel wychowawczy:

Wpajanie zasad: sumienności i rzetelności, poszanowanie narzędzi, materiałów, cudzej własności.

Uczeń potrafi: pracować zgodnie z przepisami BHP obowiązującymi w pracowni napraw i obsługi pojazdów samochodowych, orientuje się jakie są możliwe metody do przygotowania blach





naprawczych, dobiera narzędzia, przyrządy i urządzenia do wykonywania i przygotowania pojazdu samochodowego do spawania.

3. Formy: Metoda tekstu przewodniego, pokaz z objaśnieniem, praca w grupie, ćwiczenia.

4. Środki dydaktyczne: klucze, narzędzia, elektronarzędzia, narzędzia pneumatyczne, spawarka z funkcją lutowania.

5. Plan zajęć: Instruktaż wstępny:

- Sprawdzenie obecności.
- Sprawdzenie stanu psychofizycznego uczniów.
- BHP na dziale (odzież robocza, zagrożenia).
- Uświadomienie celu zajęć praktycznych w formie pogadanki,
- Objasnienie uczniom metod postępowania z narzędziami

i elektronarzędziami,

- Wykorzystanie hasła „przygotowanie blach naprawczych i pojazdu pod spawanie” wysłuchanie propozycji rozwiązań uczniów.

• Ocena zaproponowanych rozwiązań oraz zaproponowania swojego rozwiązania.

• Sięgnięcie do Internetu jako źródła inspiracji.

• Zaproponowane rozwiązania technicznych podczas przygotowywania pojazdu samochodowego do spawania elementów.

• Zadawanie pytań uczniom, ewentualne odpowiedzi na pytania uczniów.

a) Jak nazywa się urządzenie do łączenia blach cienkich.

b) Co jest źródłem napięcia w samochodzie.



c) Jakie znasz układy elektryczne oraz elektroniczne w samochodzie.

d) Co to jest zjawisko przepięcia.

e) Jak należy je zabezpieczyć przed przystąpieniem do spawania.

6. Podanie tematu zajęć praktycznych.

* Instruktaż bieżący:

- Omówienie stanowiska.
- Praca z pomocami dydaktycznymi.
- Czynności sprawdzające omówienie sposobów przygotowania wraz z demonstracją.

* Instruktaż końcowy:

Omówienie zajęć (pytania uczniów) ocena pracy uczniów.

a) Jak zabezpieczamy obwód zasilania przed przystąpieniem do spawania?

c) Co i jak dokładnie wycinamy, w miejscu korozji? (Uczniowie wskazują, kreślą kredą na pojeździe).

d) Czego nie należy robić z akumulatorem? (Zwierać biegunów, definitywnie odłączyć w czasie spawania).

Omówienie zaangażowania uczniów.

Omówienie poprawności wyciągniętych wniosków i spostrzeżeń.

Omówienie umiejętności zorganizowania stanowiska montażowego, i zachowania zasad BHP przy wykonywaniu czynności przygotowawczych do spawania.

Omówienie sposobów i technik wykonywania blach naprawczych, ich zabezpieczania i spawania.

Porządkowanie miejsca pracy.

Mirosław Krajewski

QUO VADIS E-NAUCZANIE?

Nauczamy uczniów, a nie przedmiotu.

Prof. Łukasz Turski

Wielu szkołach zostaliśmy zaskoczeni obowiązkiem realizacji podstawy programowej poprzez e-nauczanie. Nasze przygotowanie merytoryczne – metodologiczne do prowadzenia zajęć jest zapewne zróżnicowane. Odrębną sprawą jest jakość i możliwości posiadanego sprzętu oraz nasze umiejętności w zakresie jego obsługi.

Nie zapominajmy, że w centrum zainteresowań e- nauczania jest uczeń i jego rodzice.

Czy zwłaszcza w odniesieniu do uczniów, wiemy:

- jakie ma on możliwości sprzętowe i techniczne?
- czy posiada odpowiednie kompetencje obsługi sprzętu TI (wyniki PISA nie do końca to potwierdzają)?
- jak radzą sobie z izolacją?
- co spędza im sen z powiek?

- czy nie mają
- pytań/dylematów związanych z terminami i organizacją egzaminu po klasie ósmej, egzaminu maturalnego czy też egzaminów zawodowych?

• jakie mają przekonania/ co myślą o możliwościach e- kształcenia praktycznego, realizacji praktyki w szkołach zawodowych, które są warunkiem klasyfikacji i promocji?

Pamiętajmy, że wiele zadań związanych z nauczaniem w domu przejmują rodzice.

Czy w odniesieniu do rodziców ucznia wiemy?

- czy są zdrowi?
- jakie mają umiejętności w zakresie TI?
- czy są w swoich domach?
- ile czasu dziennie mogą przeznaczyć na pomoc dzieciom?
- jakie mają umiejętności i jaką wiedzę merytoryczną z poszczególnych przedmiotów?
- jak się z nimi kontaktować?
- jak przekazywać im informacje?

Czy wiemy, co nam jako nauczycielom zgod-

nie z prawem wolno, a co nie? Jakiego programu, aplikacje i z jakich stron możemy korzystać legalnie? Na jakie programy/aplikacje powinniśmy mieć licencje? Kiedy i do czego potrzebna jest zgoda rodziców? Jak i jakie dane osobowe możemy przetwarzać? (Mogę jedynie odpowiedzieć, aby szukać odpowiedzi na część wątpliwości na stronie www.uodo.gov.pl).

Może warto, przystępując do e-nauczania postawić na interdyscyplinarność, która jest jednym z czynników rozwoju. Interdyscyplinarność możemy zapewnić poprzez wspólne działania. W obecnej sytuacji nabiera znaczenia funkcjonowanie sieci nauczycieli zespołu oddziałowego, która może i powinna być naszym wsparciem.

Spróbujmy odpowiedzieć na pytanie, jakie powinny być wspólne obszary zainteresowań uczestników sieci?

Propozycji jest kilka np.

ciąg dalszy na str. 16

- ustalenie kontraktu, który uzyska konsensus członków sieci;
- ustalenie kontraktu w zakresie e-nauczania;
- poszukiwanie/omówienie metod wspierania uczniów, rodziców i pozostałych nauczycieli;
- diagnozowanie potrzeb uczniów i oczekiwań oraz możliwości rodziców;
- wspólna wymiana doświadczeń i informacji;
- wspólne podejmowanie działań;
- szukanie odpowiedzi na pytanie po co?
- ustalenie celów;
- planowanie działań/zadań;
- ustalenie harmonogramu prac;
- weryfikacja przygotowanych przez nauczycieli scenariuszy zajęć;
- metody/zasady informacji zwrotnej uczestnikom sieci, w tym dotyczące przygotowanych materiałów;
- ocena ilości zadawanej pracy domowej przez wszystkich nauczycieli;
- wskazywanie przykładów dobrych praktyk;
- poszukiwanie atrakcyjnych, interesujących zdań do realizacji w ramach e-nauczania;
- ustalenie zasad kontaktów z rodzicami i uczniami;
- metody monitorowania i autoewaluacji własnych działań;
- analizowanie pozyskanych informacji i formułowanie wniosków oraz rekomendacji.

- dacji.
- wdrażanie zmian.

Oczywiście z zaproponowanych obszarów powinniśmy skupić się na dwóch- trzech w ocenie zespołu najważniejszych. Jednak w obecnej sytuacji, w przypadku większości nauczycieli przechodzimy błyskawiczny, eksperymentalny kurs e-nauczania i może się okazać, że pozostałe obszary nie są do pominięcia, czy pozostawienia „na później”.

To jedynie uczestnicy sieci mogą odpowiedzieć na pytanie, Na ile wnikliwie wchodzić w pozostałe tematy?

Kolejnym ważnym elementem jest samokształcenie i e-doskonalenie nauczycieli.

Proponuję w tym zakresie następujące przykładowe obszary:

- doskonalenie umiejętności w zakresie kompetencji miękkich;
- udzielanie/prowadzenia e- pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- prowadzenie diagnozy potrzeb i oczekiwań (uczniów, rodziców i nauczycieli) z wykorzystaniem TI;
- metody prowadzenia „e-autoewaluacji” realizowanych zadań/działań;
- obsługa sprzętu TI, w tym obsługa programów i aplikacji;
- wiedza z zakresu praw autorskich i ochrony danych;

- zasady udzielania uczniom informacji zwrotnej;
- zasady/metody ocenienia kształcenia na odległość;
- zasady komunikacji z wykorzystaniem TI; Może warto przy okazji pamiętać o tym, że:
- jeżeli, prawdą jest że w bibliotece można odnaleźć informacje sześć razy szybciej, to może należy ilość zadawanej pracy domowej podzielić przez sześć?
- ważnym elementem naszych działań związanych z e-nauczaniem jest analiza i wykorzystanie informacji z badań prof. Johna Hattiego dotyczące:

1) czynników warunkujących lepsze wyniki w nauce;

2) celowości i zasadności zadawania pracy domowej.

Moje refleksje

1. Nagrania telewizyjne czy internetowe realizują przeważnie profesjonaliści, całe zespoły przygotowanych ludzi ze wsparciem merytorycznym licznych konsultantów, a w nagraniu uczestniczą przygotowani do swojej pracy aktorzy.

2. „Kamera” rządzi się swoimi prawami. Czy potrafimy przygotować, zrealizować i zamieścić w Internecie swoje nagranie?

3. „Jak nas widzą, tak nas piszą”, a raz zmieszczony materiał w Internecie zostaje na wieki.

Mirosław Krajewski

OCENIANIE W E-NAUCZANIU

Ludzie śpieszą się oceniać innych, bo boją się oceniać siebie.

Albert Camus

Trwają w domach i szkołach debaty na temat oceniania przy nauczaniu zdalnym, chciałbym do tego tematu odnieść się w aspekcie formalno - prawnym zwracając uwagę na kilka istotnych elementów.

I. Co na ten temat wprowadzania zasad ocenianie mówi prawo?

Art. 98 ust.1 pkt 8 ustawy Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1148 z późniejszymi zmianami) zobowiązuje szkoły do określenia w statucie szczegółowych warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego uczniów, które wynikają z art.44 b ustawy o systemie oświaty (Dz.U. z 2019 r. poz. 1481 z późniejszymi zmianami.). Ponadto od dnia 1 września 2019r. szkoła (nowego typu) obowiązuje rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i

promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2019r. poz.373).

Zmian do statutów są wprowadzane w drodze uchwały rady szkoły na podstawie art. 80 ust. 2 pkt 1 ustawy z 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, po otrzymaniu projektu zmian od rady pedagogicznej na podstawie art. 72 ust.1- Prawa Oświatowego lub tam gdzie nie ma rady szkoły, zmiany w statucie wprowadza się uchwałą rady pedagogicznej na podstawie art. 82 ust. 2 - Prawa Oświatowego.

Zatem decyzja w sprawie aktualizacji prawa leży po stronie organów szkoły.

II. Czy regulamin rady szkoły – rady pedagogicznej uwzględnia zasady prowadzenia e-zebrań i sposób podejmowania uchwał online?

Taki obowiązek wynika z art. 81 ust 8 – Prawa Oświatowego w stosunku do rady szkoły lub art. 73 ust.2 _ Prawa Oświatowego w stosunku do rady pedagogicznej.

Nie tylko przewodniczący rad, ale również i ich członkowie są odpowiedzialni za aktualizację swoich regulaminów.

III. Czy statut Twojej szkoły w części dotyczącej szczegółowych warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego uczniów, potocznie zwanym Wewnątrzszkolnym System (Zasadami) Oceniania zawiera „szczegółowych warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego uczniów w nauczaniu prowadzonym online?

Obowiązek aktualizacja prawa wewnątrzszkolnego to element kontroli zarządczej, za którą w jednakowym zakresie odpowiadają wszyscy pracownicy pedagogiczni szkoły jak i rada szkoły jeżeli została powołana.

IV. Czy zadawanie online prac, zadań, podejmowanie przez uczniów ukierunkowanych działań itd. jest to praca w domu?

Tak, bo jest wykonana w domu.

V. Czy ze względu na charakter

polecenia, jego zakres, sposób realizacji jest tożsame z „pracą w domu” w rozumieniu nauczania stacjonarnego?

Przy odpowiedzi na to pytanie mam już wątpliwości i mówiąc „NIE”, mam świadomość, że zapewne w niektórych przypadkach odpowiedź może być przeciwna. W mojej ocenie o tym powinien zdecydować każdy nauczyciel indywidualnie.

VI. Jakie elementy oceniania należy uwzględnić przy e-nauczaniu?

Odpowiedź znajdziemy w licznych poradnikach nauczania na odległość i zdalnego nauczania.

1. Elementami, które w mojej ocenie powinny być uwzględnione to np. ocenianie w aspekcie kompetencji:

- 1) wiedzy;
- 2) umiejętności;
- 3) postaw.

2. Odniesienie się do wskaźników:

- 1) ilościowych

2) jakościowych
3. Odmienne podejścia wymaga ocena wyników np.:
1) pracy grupowej;
2) pracy w parach;
3) pracy indywidualnej.
4. Ocena różnych rodzajów prac wykonywanych przez uczniów np. ocena:
1) case study;
2) projektu;
3) wypowiedzi na forach dyskusyjnych;
4) eseju;

5) gry dydaktycznej;
6) gry symulacyjnej;
7) zadania;
8) testu.
5. Ocenianie postaw np. za:
1) zaangażowanie;
2) samodzielność;
3) aktywność;
4) kreatywność;
5) innowacyjność;
6) interdyscyplinarność;
7) samodzielność.
6. Ocenianie umiejętności np.:
1) myślenia twórczego;

2) stawiania pytań;
3) planowania pracy;
4) formułowania/stawiania celów;
5) osiągania efektów;
6) dostrzegania postępu/rozwoju;
7) refleksyjności.
Pamiętajmy, że możliwości zestawień, statystyk i oceny dają nam również platformy, na których prowadzimy e-nauczanie oraz technologia ICT, która również powinna zostać uwzględniona w naszych „zasadach”.

Mamy jeszcze różne rodzaje oceniania (częstkowe, sumaryczne, diagnostyczne itd.), czy informacje zwrotne, na które tylko zwracam uwagę.
Zapewne nie wyczerpuje tematu, a jedynie zwracam uwagę na istotny problem jakim jest ocenianie i poczucie sprawiedliwości uczniów.
Jak zwykle „problem tkwi w szczegółach”, a wspólnie możemy więcej.

Alicja Tracichleb-Salik

JAK WSPIERAĆ WYCHOWANKA NA ODLEGŁOŚĆ?

Wychowawcy w internecie, bursie stanowią specyficzną kategorię nauczycieli. Zasadniczą, wykonywaną przez nich specjalnością jest działalność opiekuńczo - wychowawcza.

W okresie pandemii i pracy zdalnej opiekę nad wychowankami pełnią ich rodzice, dlatego też my - wychowawcy skupiamy się na pełnieniu funkcji wychowawczej. Swoje działania kierujemy więc na sferę emocjonalno - motywacyjną, dążymy do kształtowania stosunku wychowanka do świata i ludzi, jego przekonań i postaw, systemu wartości i celu życia.

Przeszliśmy na kontakt online. Ważnym jest, abyśmy podtrzymywali i ulepszyli zawiązane wcześniej relacje z wychowankami. Dbanie o nie, zdaniem Tomasza Bilickiego, to kluczowy aspekt w trakcie nauczania zdalnego, bardzo ważny w profilaktyce kryzysu¹.

Jacek Pyżalski i Wiesław Poleszak radzą, aby w komunikacji z wychowankami powracać do wspólnych doświadczeń sprzed pandemii. Pokazywać zdjęcia lub filmy z pracy w grupie lub wycieczek czy imprez internackich. Dyskutować o tym. Przypominać wychowankom pozytywne doświadczenia – przywoływać coś, co wykonali, osiągnęli, powracać do sytuacji, kiedy komuś pomogli, coś wymyślili. Takie komunikaty są bardzo wychowankom potrzebne – pokazują one ciągłość naszych relacji. Warto też, aby wychowawca pokazywał im fragment swojej codzienności, np. filmik ze swoim zwierzęciem czy własne zdjęcie zrobione podczas gotowania lub przekopywania ogródka. To podtrzymuje więzi, ale też budzi pozytywne emocje i pokazuje, że życie toczy się dalej, nawet w obecnej, trudnej dla wszystkich sytuacji. O to samo wychowawca może poprosić wychowanków, podsuwając im jednak kilka konkretnych tematów, tak żeby każdy miał szansę coś wysłać. Wychowawca

powinien być dla nich dobrym przykładem, pokazywać, jak dbać o siebie, przebywając w izolacji. Może podzielić się z wychowankami radami, wskazać, co zrobić (i co sam robi), żeby się lepiej czuć. Warto też dbać o to, by komunikacja z wychowankami była pełna humoru. Śmiech jest nam obecnie bardzo potrzebny. Humor (ale nie sarkazm) buduje relacje i pozytywny stan emocjonalny².

Na pierwszy plan w naszej zdalnej pracy wychowawczej wysunęły się także działania mające na celu wsparcie psychologiczne i rozwijanie kompetencji emocjonalno - społecznych.

Okres pandemii, izolacji od rówieśników, zakazów, przeciążenia nauką, monotonii, ciągłego przebywania w domu, trudności w relacjach z domownikami, trudnej sytuacji ekonomicznej, niepewnej przyszłości... budzi silne emocje: od lęku, strachu, przerażenia, przez zwątpienie, rezygnację - do złości i agresji. Zawsze, gdy jesteśmy poddawani przewlekłemu stresowi psychicznemu, ryzyko wystąpienia lub zaostrzenia objawów zaburzeń psychicznych, między innymi zaburzeń nastroju i zaburzeń lękowych, lecz także innych dolegliwości, znacząco rośnie. W tym, by lepiej radzić sobie z lękiem pomaga wiedza, dlatego też naszym zadaniem jest edukowanie i informowanie wychowanków m.in. na temat objawów infekcji i wytycznych dotyczących kontaktu z placówkami ochrony zdrowia, dróg rozprzestrzeniania się wirusa, właściwego dbania o higienę oraz znajomość aktualnych zaleceń służb sanitarno-epidemiologicznych. Poza tym trzeba pomóc wychowankom „oswoić kwarantannę”, czyli pomóc im w odkryciu jakie pozytywne aspekty niesie ona za sobą - np. może jednocześnie stanowić moment oddechu od pędu codziennego życia i dać czas na przystosowanie się do zmieniających się obec-

nie błyskawicznie warunków w otoczeniu, daje szansę na poprawę ocen oraz możliwość przebywania z bliskimi... Trzeba też uświadomić wychowankom, że kwarantanna jest przejściowa i ograniczona czasowo i kiedyś się zakończy. Pomaga także odwracanie uwagi wychowanka poprzez jak najczęstsze poruszanie tematów nie związanych z pandemią, kojarzących się z „normalnością”, np. proponowanie atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, organizowanie konkursów, promowanie kulturalnych form zachowania się... Zachęcanie wychowanków do udziału w akcjach online, wzajemnej pomocy, utrzymywania kontaktu...

Jednak czasami sytuacja jest tak trudna, że wychowawca pełni zadania interwenta kryzysowego, czyli udziela wychowankowi pierwszej pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysu.

Czy mamy kwalifikacje do udzielania pomocy w tej formie?

Odpowiedzi na to pytanie udziela Tomasz Bilicki: „Nauczyciele nie są terapeutami ani interwentami kryzysowymi, a szkoła nigdy nie powinna być mylona z ośrodkiem terapeutycznym czy ośrodkiem interwencji kryzysowej. Ale tak naprawdę każdy wychowawca, pedagog i psycholog szkolny cały czas wypełnia w szkole zadania interwenta kryzysowego, bo nie da się realizować celów wychowawczych i profilaktycznych bez udzielania wsparcia psychologicznego. Do świadczenia pierwszej pomocy psychologicznej wcale nie trzeba być psychologiem ani psychiatrą, podobnie jak nie trzeba być lekarzem albo ratownikiem medycznym, aby prowadzić resuscytację (pierwszą pomoc przedmedyczną). Wszystko to nabiera szczególnego znaczenia w okresie pandemii COVID 19, która dla wielu uczennic i uczniów będzie bardzo trudnym czasem, a nauczyciel będzie często jedynym specjalistą, z którym będą oni mieli kontakt. Współczesne dzieci z „pokolenia płatków śniegu” – piękne, ale delikatne, są materią dużo bardziej kruchą, niż

1 T. Bilicki, *Jak pracować z uczniem w kryzysie w czasie pandemii COVID-19?* [w:] J. Pyżalski (red.), *Edukacja w czasach pandemii wirusa COVID-19*, Edukacja, Warszawa 2020, s. 17.

2 J. Pyżalski, W. Poleszak, *Relacje przede wszystkim – nawet jeśli obecnie jedynie za pośrednictwem*. [w:] J. Pyżalski (red.), *Edukacja w czasach pandemii wirusa COVID-19*, Edukacja, Warszawa 2020, s. 31.

czasami się nam dorosłym wydaje. W pracy z dzieckiem lub nastolatkiem w kryzysie ważnym jest dostrzeżenie faktu, iż kryzys nie jest wydarzeniem, ale reakcją na wydarzenie. U każdego człowieka ekspozycja na sytuację o traumatycznym potencjale może naruszyć stabilność (homeostazę) psychiczną.[...] Dzieci i młodzież mają słabiej rozwinięte mechanizmy przetwarzania sytuacji kryzysowej i należą do grup szczególnie zagrożonych kryzysem. Widzieliśmy to już przed pandemią COVID 19 – samouszkodzenia, myśli samobójcze, objawy depresyjne i lękowe u małoletnich od lat przypominają falę tsunami. Procedury postępowania w przypadku zdiagnozowania zagrożenia zdrowia i życia u naszych uczniów w okresie pandemii nie zmieniają się – nadal mamy obowiązek współpracować z rodzicami i podmiotami świadczącymi pomoc psychologiczno-pedagogiczną. Ta nowa sytuacja może być okazją do ujawnienia się różnych dysfunkcji w rodzinach. Dlatego warto być zorientowanym, które publiczne i niepubliczne poradnie świadczą w okresie pandemii usługi wsparcia, jakimi kanałami i w jakim zakresie.”³ Tomasz Bilicki pisze o nauczycielach i szkole, jednak jego słowa można spokojnie odnieść do nas – wychowawców i internatów, burs.

W okresie zamknięcia szkół dobrą praktyką jest kontynuowanie współpracy wychowawcy z pedagogami szkolnymi i wychowawcami klas wychowanków oraz informowanie zwierzchników o najważniejszych wydarzeniach, podejmowanych czynnościach oraz ich efektach.

3 T. Bilicki, *Jak pracować z uczniem w kryzysie w czasie pandemii COVID-19?* [w:] J. Pyżalski (red.), *Edukacja w czasach pandemii wirusa CIVID-19*, EduAkcja, Warszawa 2020, s. 16 - 17.

W okresie kwarantanny domowej niepokojące objawy u wychowanków wywołane sytuacjami kryzysowymi będą się niestety nasilać. Dlatego warto bliżej przyjrzeć się zalecanemu sposobowi postępowania w takiej sytuacji, który został dokładnie opisany przez Tomasza Balickiego w publikacji „Edukacja w czasach pandemii wirusa CIVID-19” pod red. Jacka Pyżalskiego (s. 17-19)⁴.

W pracy zdalnej wychowawcy ważna jest także funkcja dydaktyczna - działania skierowane głównie na sferę intelektualno-instrumentalną osobowości, związaną ze wzbogacaniem wychowanka w wiedzę i rozwijaniem zdolności umysłowych lub wytwarzaniem i doskonaleniem umiejętności, np.:

- nauka efektywnego zagospodarowania dnia oraz technik i organizacji pracy umysłowej - np. zachęcanie wychowanków do korzystania z planerów, wyszukiwanie i udostępnianie w grupie linków do artykułów, ciekawych stron, darmowych webinarów...

- pomoc w nauce - np. wyszukiwanie i udostępnianie w grupie, wiadomości prywatnej linków do darmowych webinarów, lekcji online, korepetycji, kanałów na youtube, stron internetowych pomagających w nauce... oraz szczególnie ważna zwłaszcza w pracy z wychowankami o szczególnych potrzebach edukacyjnych - pomoc w odrabianiu lekcji, w zrozumieniu trudnego tematu;

- rozwijanie zainteresowań wychowanków - np. wyszukiwanie i udostępnianie w grupie, wiadomości prywatnej linków do przedsta-

4 Bezpłatny e-book: https://zdalnie.edu-akcja.pl/wp-content/uploads/2020/04/Edukacja_w_czasach_pandemii.pdf

wień online, wirtualnych spacerów, wirtualnego zwiedzania muzeów, wystaw..., do filmów, poruszających interesującą wychowanków tematykę: sport, prace plastyczne, robótki ręczne..., do webinarów z trenerami personalnymi, kosmetyczkami, wizażystkami, autorami książek, blogerami...

- kontrolowanie ocen i uczestnictwa w zdalnej nauce - w przypadku internatu poprzez kontrolowanie e-dziennika, w przypadku burs i uczniów uczących się poza szkołą macierzystą np. poprzez kontakty telefoniczne z pedagogiem szkolnym, wychowawcą, rodzicem wychowanka.

Kontrolowanie ocen i uczestnictwa w zdalnej nauce w obecnej sytuacji jest utrudnione. Jednak jest bardzo ważne, ponieważ nie tylko daje nam szansę na szybką reakcję w przypadku zagrożenia niepowodzeniem szkolnym wychowanka, ale także odsłania głębszy problem - zagrożenie wykluczeniem edukacyjnym. Konieczność nauki zdalnej powoduje bowiem, że część uczniów ma utrudniony dostęp do edukacji - nie wszystkich stać na sprzęt, często zdarza się, że w rodzinie jest za mało urządzeń, by wszystkie dzieci mogły się uczyć online, nie ma dostępu do Internetu... W tej sytuacji nierówności ekonomiczne jeszcze bardziej niż zwykle wpływają na nierówność szans edukacyjnych. Do zagrożenia wykluczeniem edukacyjnym przyczyniają się też takie czynniki np. przemoc domowa, uzależnienie lub/i choroba rodzica, depresja wychowanka...

Współpraca wychowawców ze szkoły i internatu/bursy oraz ich szybka interwencja może ustrzec ucznia przed niepowodzeniem szkolnym i wykluczeniem edukacyjnym.

Tomasz Bartnik

Szachy jako sposób rozwoju ucznia

Szachy są dyscypliną łączącą fantazję z umiejętnościami matematycznymi i kształceniem pozytywnych postaw społecznych i emocjonalnych. Wpływ szachów na ogólny rozwój intelektualny dzieci i młodzieży jest niekwestionowany.

Królewska gra rozwija i ćwiczy wyobraźnię przestrzenną uczniów. Bez rozwiniętej wyobraźni przestrzennej niemożliwa jest poprawa koordynacja ruchów, człowiek nie jest w pełni zdolny do prawidłowego funkcjonowania w przestrzeni, określania odległości między przedmiotami, określania stron świata i kierunków lewo – prawo itd. Szachy to również żywa lekcja geometrii, która w sposób często przez ucznia nieuświadom-

miany pomoże mu na lekcjach matematyki i fizyki, nawet na technice i geografii.

Umiejętność gry w szachy wpływa na psychikę oraz kształtowanie osobowości dzieci i młodzieży. Dyscyplina ta rozwija takie cechy, jak opanowanie, koncentracja, determinacja, cierpliwość, wytrwałość, odwaga. Uczy radzenia sobie ze stresem i zmęczeniem, skutecznego działania pod presją, niepoddawania się nawet w najtrudniejszej sytuacji. Trening szachowy kształtuje wolę walki i zwycięstwa, co jest szczególnie ważne dla uczniów, które np. ze względów zdrowotnych nie mogą uprawiać innych dyscyplin sportu.

W toku szkolenia i startów turniejowych dziecko/uczeń naby-

wa również inną umiejętność: uczy się, jak nie przenosić sportowej walki z szachownicy do codziennego, „turniejowego”, treningowego czy szkolnego życia. Niewiele rzeczy na świecie może tak jak królewska gra nauczyć dziecko/ucznia odpowiedzialności, ponoszenia konsekwencji własnych decyzji. Dzięki temu nabywa ono odporności psychicznej, poznaje własne reakcje na sytuacje stresowe, uczy się, w jaki sposób najlepiej radzić sobie ze stresem i tym samym łatwiej będzie mu reagować na sytuacje stresowe w szkole, rodzinie, pracy.

Warto pamiętać, że oprócz tych wszystkich walorów edukacyjnych i wychowawczych, szachy są również grą, rozrywką, świetną

zabawą i mogą stać się dla naszych uczniów pasją i sposobem na życie.

Jestem miłośnikiem szachów od dziecka. W roku 2017 r. ukończyłem kurs na instruktora szachowego Polskiego Związku Szachowego, który potwierdza posiadanie przeze mnie niezbędnych kompetencji i umiejętności do prowadzenia zajęć szachowych.

Pracuję w szkole ponadgimnazjalnej od 10 lat, ale pomyślałem, że nauka gry w szachy nie może być ograniczona wiekowo. W związku z tym po określeniu moich mocnych i słabych stron stwierdziłem, że chcę uczyć dzieci i młodzież gry w szachy. Od roku 2017 r. w Zespole Szkół Technicznych w Olecku prowadzę zaję-

cia szachowe. Zorganizowałem pracownię szachową. Z mojej inicjatywy został zakupiony sprzęt szachowy: 12 kompletów szachownic i bierok, 4 zegary + szachownica demonstracyjna dla nauczyciela, dzięki czemu mogę prowadzić zajęcia szachowe, jak również wykorzystywać je do przeprowadzania turniejów szachowych: międzyklasowych oraz międzyszkolnych. Poza tym przygotowałem regulamin korzystania z pracowni szachowej.

Opracowałem i wdrożyłem program nauczania gry w szachy. Celem tego programu jest nauczanie jak największej liczby młodzieży gry w szachy, przekazanie początkującym szachistom w jak najkrótszym czasie, przystępnie i zwięźle, jej zasad oraz pokazania piękna tej Królewskiej Gry. Program daje solidne podstawy pod przyszłe treningi w klubach sportowych. Tematami zajęć są m.in. szachownica i jej właściwości, właściwości i ruchy bierok, pojęcia szachowe i zasady gry, zakończenia partii, podstawy teorii debiutów, zadania szachowe. Uczestnictwo w zajęciach daje uczniowi następujące umiejętności szachowe:

- zna nazwy poszczególnych bierok, potrafi prawidłowo poruszać się nimi po szachownicy,
- potrafi prawidłowo ustawić bierki w pozycji wyjściowej na szachownicy,
- zna podstawowe pojęcia szachowe, np. szach, mat, pat, roszada,
- przestrzega podstawowych zasad gry, np. dotknięta bierka musi iść itp.
- potrafi prawidłowo rozegrać debiut (rozpoznać centrum, potrafi opanować je pionami, harmonijnie wyprowadzać lekkie figury oraz zabezpieczyć króla roszadą),
- zauważa, kiedy jego bierki są atakowane, potrafi je obronić, przeciwdziałać stratom i kontratakować,
- potrafi zamatować króla jedną lub dwiema wieżami,
- potrafi rozwiązać proste zadania szachowe.

Poza nauczaniem gry w szachy w Zespole Szkół Technicznych w Olecku prowadziłem zajęcia szachowe podczas półkolonii dla dzieci:

- w okresie 25-29.06.2018 r. w Suwałkach pt. „V Szachowe Wakacje ze Szkołą Przyszłych

Mistrzów”. W półkolonii wzięło udział 20 dzieci.

- okresie 01-05.07.2019 r. w Suwałkach pt. „VI Szachowe Wakacje ze Szkołą Przyszłych Mistrzów”. W półkolonii wzięło udział 32 uczestników, którzy również brali udział w turnieju szachowym, odbywającym się w tym samym czasie co półkolonie.
- w okresie 24.06 – 28.06.2019 r. w Elku pt. „I Elckie Półkolonie Szachowe ze Szkołą Przyszłych Mistrzów”. Z tej formy wypoczynku skorzystało 12 dzieci z Elku.

Przeprowadziłem szkolenia szachowe dla dzieci, młodzieży i nauczycieli (razem 75 godzin) w okresie 23.09.2019 – 18.12.2019. Miały one na celu poszerzenie oferty zajęć dodatkowych w szkołach podstawowych w Elku, zwiększenie atrakcyjności oferty kształcenia w szkołach, poszerzenie mojego warsztatu pracy. Zajęcia szachowe w ramach projektu przeprowadziłem w sumie w 3 szkołach podstawowych: nr 3, 4 i 7 w Elku dla 40 uczniów. Przeszkolonych zostało 11 nauczycieli z terenu Elku. W ramach tego projektu Szkoła Podstawowa nr 3 w Elku została wyposażona w sprzęt szachowy. W roku 2020 (jesienią) jest przewidziana kontynuacja tego projektu.

Pierwszy turniej, jaki zorganizowałem, był to turniej o Puchar Dyrektora Zespołu Szkół Technicznych w Olecku. Odbył się w 2017 r. i odnośnie frekwencji przeszedł moje najśmielsze oczekiwania. W związku z tym prowadzę go co roku. Uczestniczy w nim około 20 osób z powiatu oleckiego i ościennych powiatów, np. suwalskiego ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Turniej ten organizuję wspólnie z Międzyszkolnym Ludowym Klubem Sportowym Czarni Olecko i Stowarzyszeniem Aktywnych Zamek.

Przy współpracy z I Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego w Elku oraz Uczniowskim Klubem Sportowym „UKS SALOS ELK” zorganizowałem 11.02.2019 r. Turniej Szachowy podczas X Festiwalu Nauk w Czerwonym. Uczestniczyło w nim 39 uczniów.

We współpracy ze Szkołą Podstawową nr 4 im. prof. Władysława Szafera w Elku oraz Fundacją Jaćwież przeprowadziłem w okresie 15-16.06.2019 r. „I FIDE OPEN ELK 2019 – do 2199”, w którym

udział wzięło 14 zawodników z Olsztyna, Białegostoku, Suwałk, Łomży, Olecka, Grajewa i Elku oraz „I Otwarte Mistrzostwa Elku Juniorów w Szachach” w dwóch kategoriach szachowych do lat 8 do 10 (13 zawodników) oraz do lat 12 do 18 (17 zawodników) z Łomży, Elku, Wydmin, Suwałk, Grajewa, Kałęczyn, Regielnicy, Oracz, Mrozów. Ten turniej umożliwił młodym szachistom podniesienie kategorii szachowych; dwóch zdobyło IV kategorię, czterech – V, z tego 3 moich podopiecznych.

Przy współpracy Kuratorium Oświaty w Olsztynie, Szkoły Podstawowej nr 4 w Elku oraz Uczniowskiego Klubu Sportowego SL SALOS ELK zrealizowałem elcką edycję Projektu Ogólnopolskiego PZSzach „Edukacja przez Szachy w Szkole” w części dotyczącej organizacji cyklów turniejów szachowych (tzw. Elcka Szkolna Liga Szachowa), w terminach jak niżej, w których wzięło udział 16 szkół publicznych.

W pierwszym turnieju wzięło udział 65 młodych szachistów. W kolejnych w większości od 50 do 70 młodych szachistów. W większości byli to uczniowie z terenu działalności Delegatury Kuratorium Oświaty w Elku (z powiatów oleckiego, elckiego, giżyckiego, piskiego, węgorzewskiego), a także z powiatów grajewskiego i suwalskiego, białostockiego. Rozgrywki odbywały się w 4 grupach A-D w roku szkolnym 2018/2019: 23.02.2019, 16.03.2019, 06.04.2019, 18.05.2019, 08.06.2019

W roku szkolnym 2019/2020 jestem współorganizatorem II edycji Elckiej Szkolnej Ligi Szachowej, organizowanej przy udziale Kuratorium Oświaty w Olsztynie, Fundacji Jaćwież, Szkoły Podstawowej nr 4 im. prof. W. Szafera w Elku, Urzędu Miasta Elku – który dofinansował ten Projekt. Miejsce prowadzenia rozgrywek jest Szkoła Podstawowa nr 4 w Elku. Do tej pory zostały rozegrane następujące turnieje:

- 19.10.2019 – II edycja Elckiej Szkolnej Ligi Szachowej – turniej 1 (58 zawodników). Podzielony na 3 grupy: A (klasy VI-VIII) – 18 dzieci, B (klasy III-V) – 23 dzieci, C (do II klasy) – 17 dzieci. Uczestnikami byli szachiści z Elku, Suwałk, Gawlika Wlk., Mrozów Wlk., Rękus, Giżycka, Nowej Wsi, Wydmin, a nawet Białegostoku.

- 09.11.2019 r. – II edycja Elckiej Szkolnej Ligi Szachowej – turniej 2 (62 zawodników). W 3 grupach: A (klasy VI-VIII) – 20 dzieci, B (klasy III-V) – 25 dzieci, C (do II klasy) – 17 dzieci. Przyjechali do nas zawodnicy z Jeleniewa, Suwałk, Elku, Olecka, Mrozów Wielkich, Wydmin, Nowej Wsi Elckiej, Białegostoku.

- 07.12.2019 – II edycja Elckiej Szkolnej Ligi Szachowej – turniej 3 (63 zawodników). W 3 grupach: A (klasy VI-VIII) – 19 dzieci, B (klasy III-V) – 25 dzieci, C (do II klasy) – 19 dzieci. Przyjechali do nas zawodnicy z Elku, Grajewa, Olecka, Mrozów Wielkich, Wydmin, Białegostoku, Suwałk, Nowej Wsi Elckiej.

Kuratorium Oświaty ufundowało puchary i medale oraz sprawowało kuratelę na każdym turnieju. Urząd Miasta Elku przekazał środki finansowe na zakup nagród rzeczowych, dzięki temu każde dziecko uczestniczące w turnieju otrzymało prezent. Natomiast Fundacja Jaćwież udostępniła plansze, figury, zegary oraz licencję programu lichess do kojarzenia rund. Dzięki Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu „SALOS ELK”, a potem Fundacji Jaćwież od maja 2019 r. wszystkie przeprowadzone Elckie Szkolne Ligi Szachowe są zapisane na stronie www.chessarbitr.com.

Ponadto pomagałem przy organizacji następujących turniejów szachowych:

- 1) 31.07 – 05.08.2017 r. – III Festiwal Szachowy „Suwalszczyzna 2017”.
- 2) 15.10.2017, 19.11.2017, 03.12.2017, 20-21.01.2018, 17.02.2018, 25.03.2018, 08.04.2018 – XXIV edycji Suwalskiej Ligi Szkolnej w Szachach
- 3) 21-27.01.2018 r. – XIX Międzynarodowy Turniej Szachowy „Ferie Zimowe” w Suwałkach
- 4) 19.06.2018 r. – I Mistrzostwa Szkoły Podstawowej nr 4 im. Prof. Władysława Szafera w Elku
- 5) 04-09.07.2018 r. – IV Festiwal Szachowy „Suwalszczyzna 2018”
- 6) 01-08.08.2018 r. – II Międzynarodowy Memoriał Szachowy Ireny Warakomskiej w Suwałkach – pomoc przy organizacji symulowany z arcymistrzem Radosławem Wojtaszkiem.
- 7) 27.10.2018 r. – III Turniej Szachowy dla Dzieci i Młodzieży

z okazji Święta Niepodległości o Puchar Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty. Zawody odbywały się w trzech miastach jednocześnie: w Elblągu, Elku i Olsztynie. Pomagałem w organizacji turnieju w Elku w Szkole Podstawowej nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi. Zawodnicy zostali podzieleni na 4 grupy: - przed-szkolaki (uczestników -2), szkoły podstawowe, klasy I – IV (uczestników -27), szkoły podstawowe,

klasy V-VIII (uczestników-30), gimnazja, szkoły ponadpodstawowe/ponadgimnazjalne (uczestników -14). Łącznie w całym województwie warmińsko-mazurskim w zawodach szachowych wzięło udział 500 dzieci i młodzieży, z tego w Elku - 73 zawodników.

8) 01-02.02.2020 – XXI Międzynarodowy Turniej Szachowy „Ferie Zimowe 2020”. W zawodach udział wzięło 36 osób grających w trzech grupach: Open A- wszyscy chętni

do rankingu FIDE 2199 i grupa B-C (łączona do lat 11 i 9). W turnieju brali udział uczniowie z Suwałk, Sokółki, Białegostoku, Nowej Wsi Elckiej, Elku oraz Litwy.

Jestem zadowolony ze swojej pracy z uczniami, bo widzę w nich potencjał i postępy w ich rozwoju szachowym. W rozmowach z nimi i ich rodzicami otrzymuję potwierdzenie, że udział w zajęciach szachowych przekłada się na zwiększone umiejętności w nauce

przedmiotów ścisłych i języków obcych. Cieszę się bardzo i z tego, że organizowane od 2 lat turnieje szachowe, tzw. „Elcka Szkolna Liga Szachowa”, oraz dodatkowe zajęcia szachowe prowadzone w szkołach podstawowych w Elku oraz Zespole Szkół Technicznych w Olecku dają wiele satysfakcji ze współzawodnictwa sportowego.

Tomasz Bartnik jest nauczycielem Zespołu Szkół Technicznych w Olecku

Józef Kunicki

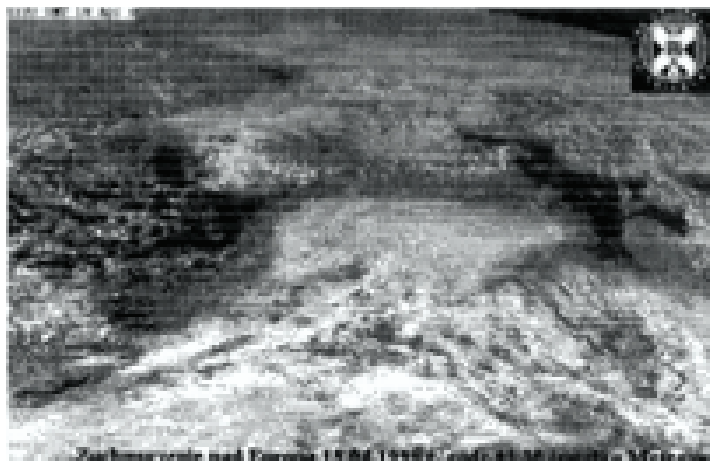
25 lecie Internetu w Olecku

Błyskawiczna kariera Internetu przerosła najśmielsze oczekiwania entuzjastów masowej komputeryzacji. Dla coraz liczniejszej rzeszy użytkowników Internet to największy wynalazek od czasów Gutenberga i spełnienie marzeń o globalnej wiosce. Informacja, która dotychczas docierała do nas jako słowo pisane, dźwięk lub obraz telewizyjny, zaczyna krążyć coraz szybciej. Świat staje się jeszcze mniejszy. Trudno dzisiaj wyobrazić sobie życie bez komputerów i Internetu. To, co do niedawna było tylko udziałem wąskiej grupy ludzi, dziś staje się koniecznością wielu. Rzeczywistość ta dotyczy szczególnie ludzi młodych, wkraczających dopiero w życie. Dziś umiejętność posługiwania się komputerem i korzystania z Internetu staje się kanonem wykształcenia. Dlaczego tak się stało? Dlaczego koniecznością naszych czasów staje się znajomość podstaw informatyki? Odpowiedzieć można na te pytania bardzo krótko, ponieważ ułatwia to życie i kontakty międzyludzkie. Pokazuje nam to codzienne życie. Dostęp do sieci Internet jest szczególnie potrzebny w małych miejscowościach. Umożliwia dostęp do wielu interesujących miejsc na świecie. Tworzy okazję do poznania nowych ludzi i ich kultury.

W 1995 r. Marc Andreessen tworzy Netscape Navigator, w swoim czasie najpopularniejszą przeglądarkę internetową, zdobywającą do 80 procent rynku. W lipcu Microsoft ogłasza wprowadzenie Microsoft Network, MSN, usługi online z oprogramowaniem dostępnym w każdej kopii Windows 95. Rozpoczyna się rywalizacja między Netscape Navigator a Internet Explorer. Pojawia się RealAudio, technologia przesyłania ciągłej transmisji dźwiękowej przez Internet. W październiku Sun ogła-

ścić nie za „spojrzenia” (eyeballs), ale za „kliknięcia” (click-throughs) na baner reklamowy.

10 kwietnia 1995 r. do gniazdka telefonicznego w Liceum Ogólnokształcącym w Olecku nauczyciele Jacek Monkiewicz (jacekm@olecko.ids.pl) i Józef Kunicki (josefk@olecko.ids.pl) podłączyli pierwszy komputer z modemem. Połączenie z serwerem Fundacji Internet dla Szkół (IDS), realizowano za pomocą modemu o przepustowości (wówczas standardowej) kilka tysięcy razy mniejszej od typowej dla współczesnych domowych łączy internetowych czy tej dostępnej we współczesnym telefonie komórkowym. Dziś maila w dowolny zakątek świata można napisać i wysłać w kilka sekund. Wtedy sprzęt komputerowy i całe oprogramowanie trzeba było instalować od podstaw. Oleckie liceum było jedną z pierwszych szkół średnich w Polsce z dostępem do sieci Internet. W programach nauczania nie było jeszcze nic o sieci Internet, a w czasopiśmie komputerowych pojawiały się pierwsze artykuły na ten temat.



Pierwsze zdjęcia z satelity Meteosat w 1995 r.

sza język programowania Java, do dziś jedno z najbardziej popularnych narzędzi internetowych programistów. Firma Procter & Gamble staje się pierwszym dużym reklamodawcą internetowym, który zamierza



Pierwsze komputery z dostępem do Internetu w 1995 r.

Na początku pomoc i wsparcie uzyskaliśmy od dyrektora liceum Waldemara Wasilewskiego, który udostępnił odpowiednio zabezpieczone dwa pomieszczenia. Napisaaliśmy do kilkudziesięciu przedsiębiorców i instytucji z prośbą o pomoc finansową. W gronie pierwszych sponsorów byli: Optimus oddział w Elku - 100 złotych, - Studio Komputerowe „Roma” w Olecku - 600 złotych, Państwowy Zakład Ubezpieczeń oddział w Elku - 200 złotych. Od sponsorów prywatnych z naszego miasta uzyskaliśmy 600 złotych. Kurator Oświaty w Suwałkach - Jarosław Zieliński, przyznał nam 5000 złotych (zakupiono komputer z procesorem Pentium 60) a burmistrz Olecka Andrzej Kisiel - 2000 złotych. Za te pieniądze kupiliśmy komputer i drukarkę atramentową. Dzięki temu uczniowie i nauczyciele mogli korzystać z dostępu do sieci



Strona WWW serwera Fundacji Internet dla Szkół (IDS)

Internet.

Zorganizowaliśmy koło dla uczniów zainteresowanych siecią. Uczniowie zapoznawali się z obsługą nowych programów, uczyli się języka HTML, poznawali budowę komputerów, dbali o niezawodność sprzętu. Udzielali cennych wskazówek innym uczniom, pomagając im zapoznać się z tajnikami programów.

Rada Programowa IDS przyznała nam usługę „call-back” czyli możliwość połączenia z serwerem idsserv.waw.ids.edu.pl za pomocą linii telefonicznej na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego i darmowe korzystanie do 8 godzin tygodniowo. Pierwsze e-maile, przy pomocy programu Eudora wysłaliśmy do dr Jacka Gajewskiego z Rady programowej IDS. Bezcennych uwag technicznych na temat połączeń telekomunikacyjnych udzielał nam Sławomir Metelski.

Opracowaliśmy i umieściliśmy w sieci pierwsze strony WWW liceum. Były pod adresem: <http://idsserv.waw.ids.edu.pl/ids/school/loolecko>. Znalazły się na nich informacje o szkole, o naszej miejscowości i regionie. Uczniowie przystąpili do redagowania internetowej gazetki, w której pisali artykuły o swoich zainteresowaniach i pasjach.

Udowodniliśmy, że Internet potrzebny jest właśnie takim szkołom jak nasza, położonym z dala od ośrodków naukowych, że potrafimy go dobrze wykorzystać.

28 sierpnia 1995 r. zwróciliśmy się do Rady Programowej Internet dla Szkół z prośbą o rozpatrzenie projektu utworzenia w naszej miejscowości Węzła Edukacyjnego IDS. Otrzymaliśmy liczne gratulacje i życzenia w języku polskim i angielskim. Uczniowie

utrzymywali stałą korespondencję z przyjaciółmi z całego świata. Szczególnie mile naszą obecność w Internecie odbierali dawni mieszkańcy Olecka i absolwenci naszego liceum - pozdrawiając profesorów, pisali o swoich radościach i problemach, udzielali nam cennych technicznych wskazówek.

Napisał do nas kanadyjski dziennikarz z „Calgary Herald Tribune” o nazwisku Olecko, pytając jak to jest możliwe, że gdzieś daleko na świecie jest miasto, które nosi taką samą nazwę jak jego nazwisko. Z podobnym problemem zwrócił się mieszkaniec Australii o nazwisku Elkus (tym razem pytanie dotyczyło Elku). Były też liczne listy z prośbą

o znalezienie przodków mieszkających w naszym regionie.

Na serwerze liceum udostępniliśmy miejsce nauczycielom z innych szkół, którzy razem z uczniami wykonali strony WWW: szkoły Podstawowej nr 1 w Olecku - Ewa Łapszys, Zespołu Szkół Licealnych i Zawodowych - Juliusz Uss, Zespół Szkół Technicznych - Zdzisław Grodzki, I Liceum Ogólnokształcącego w Giżycku - Dariusz Popczyński, Szkoły



Wszystko tych wspaniałych wieczorów Każdą nieomal porą dnia: nad ranem, Gdy świt wskazywał białym potrawianem, że z nocnych wyzwozi zwycięsko zapasów, I kiedy słodkie promiennym piśmem Do wód rozchodzi serca ciemnych lasów.
Jan Kasprzowicz

OŚRODEK SZKOLENIOWO-WYPOCZYNYWY „SKARPA” Olecko >>>

19-400 OLECKO, ul. Sembrzkiego 20 tel. (087) 523 2071, tel./fax (087) 523 4950
Kierownik: Kazimierz Turowski

www.um.olecko.pl/skarpa

Strona 12 Olecko Ostatnia zmiana: 09/08/2001 13:01:34 2. wersja

Pierwsza strona WWW Hotelu „Skarpa” w Olecku

Podstawowej w Mazurach - Jan Blaut.

Nauczyciele z Liceum Ogólnokształcącego w Puńsku (z litewskim językiem nauczania), również przygotowali stronę WWW z informacjami z życia ich szkoły w języku polskim i litewskim. Przyczyniło się to do zbliżenia i lepszego poznania młodzieży polskiej i litewskiej w naszym regionie. Podobna współpraca nawiązana została z uczniami narodowości polskiej i ukraińskiej z Liceum Ogólnokształcącego w Węgorzewie. Wyrazy uznania i gratulacje otrzymaliśmy z Ambasady Ukrainy w Warszawie. Znany tygodnik litewski „Ausra” (wydawany w języku litewskim), korzystając z naszej pomocy publikował na naszym



Strona WWW wydawnictwa

serwerze kolejne numery swojego pisma.

Po koniec 1995 r. z naszego serwera korzystali następujący użytkownicy z Olecka: Liceum „Ausra” Ogólnokształcące, Społeczne Liceum Ogólnokształcące, Wszechnica Mazurska, Zespół Szkół Zawodowych, Zespół Szkół Rolniczych i Szpital Powiatowy w Olecku, Oleckie Centrum Kultury w Olecku, Punkt Informacji Turystycznej w Olecku oraz Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elku.

Na naszych stronach WWW umieszczaliśmy informacje o Urzędzie Miejskim w Olecku. Praca była wykonywana społecznie. Dzięki temu uzyskaliśmy fundusze na zakup nowego komputera - ADAX Celeron 600 za 2 000 zł.

ciąg dalszy na str. 22



Pierwsza strona WWW Szkoły Podstawowej nr 1

WYDAWCA: Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elku
Adres: ul. Gen. Wł. Sikorskiego 5A, 19-300 Elk TEL./FAX 087 621-10-71
REDAKTOR NACZELNY: dr Ryszard Skawiński, tel. 087 621-10-71, www.modn.elk.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w nadesłanych materiałach. Redakcja nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń.

12 stycznia 2000 roku zarejestrowano domenę um.olecko.pl oraz zakupiono hosting. Alicja Żementowska i Józef Kunicki opracowali pierwszą stronę WWW Urzędu. 5 października 2000 roku zarejestrowano domenę www.olecko.pl. 3 maja 2003 roku zamieszczono pierwszą informację w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Olecku.

Wykonaliśmy strony WWW Urzędu Wojewódzkiego w Suwałkach. Praca była wykonywana społecznie. Dzięki temu uzyskaliśmy fundusze na zakup dwóch komputerów P 166 za 13 540 zł.

Po wyposażeniu pracowni w komputery uzyskaliśmy pomoc z Kuratorium Oświaty w Suwałkach na zakup stolików. Drzwi antywłamaniowe do pracowni o wartości 2 600 zł otrzymaliśmy, jako dar od Wiesława Krzykwy z Firmy Stollar. Zasłony na okna o wartości 2 100 złotych, zakupiliśmy z pieniędzy uzyskanych od Kazimierza Iwanowskiego za przygotowanie i prowadzenie stron WWW Ośrodka Szkoleniowo - Wypoczynkowego "Skarpa". Założenie instalacji alarmowej sfinansował Komitet Rodzicielski Liceum Ogólnokształcącego w Olecku. Właściciel firmy „Agromasz” z Olecka - Bogdan Chomicz zakupił do pracowni pierwszą kamerę internetową. Pieniądze na założenie sieci w pracow-



Strona WWW Suwalskiego Parku Krajobrazowego

ni uzyskaliśmy od Starosty Powiatu olecko - gołdapskiego - Alojzego Jurczaka, za prowadzenie serwisu internetowego.

W listopadzie 1995 r. wspólnie z Aliną Stęperską (koordynatorem edukacji informatycznej w województwie) zorganizowane zostało spotkanie dla 26 nauczycieli informatyki, którzy pierwszy raz mieli możliwość zapoznania się z siecią Internet.

15 stycznia 1996 r. złożyliśmy projekt do Fundacji Stefana Batorego pod nazwą „Edukacja w Internecie”. Projekt został podpisany przez Radę Programową w składzie: Alina Stęperska (przedstawicielka Kuratorium Oświaty i Wychowania w Suwałkach oraz Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego w Suwałkach), Józef Kunicki (nauczyciel liceum w Olecku), Tomasz Łaskowski (przedstawiciel Wszechnicy Mazurskiej), Jacek Monkiewicz (nauczyciel liceum w Olecku), Leszek Olszewski (wicedyrektor liceum w Olecku).

W 1996 r. na serwerze Liceum Ogólnokształcącego w Olecku zamieszczono pierwsze informacje w internecie o powiecie oleckim. 9 grudnia 1999 r. została zarejestrowana domena powiat.olecko.pl oraz zakupiono nowy hosting. W styczniu 2000 r. Urszula Nejfert, Krystyna Wiszniewska i Józef Kunicki opracowali strony WWW Starostwa Powiatowego w Olecku.

W 1996 r. otrzymaliśmy list od Konsula Generalnego Polski w Strasburgu, z prośbą o szybkie przesłanie dokumentów z Urzędu Wojewódzkiego w Suwałkach. Pewnie dłużej trwało przekazanie ich z Suwałk do Olecka niż później przez sieć Internet z Olecka do Strasburga.

Warto też wspomnieć, że na podstawie decyzji Zarządu Fundacji dla Polski (Fondation de France) z dnia 18 czerwca 1996 r. nasz projekt „Internet w nauczaniu” został zatwierdzony i otrzymaliśmy dotację w kwocie 9800 franków francuskich. Pieniądze zostały przeznaczone na zakup komputera z procesorem Pentium 133.

6 grudnia 1995 r. uczestniczyliśmy w programie Telewizji „Infomania. Internet w Jedynce” biorąc udział w internetowym czacie. W konkursie

uzyskaliśmy główną nagrodę w postaci programu komputerowego Windows 95.

29 maja 1996 r. uczestniczyliśmy w programie TVP „Internet w Jedynce” biorąc udział w internetowym czacie.

W 1996 r. byliśmy współorganizatorami Ogólnopolskiej Akcji Wakacje z IDS sponsorowanej przez firmę Microsoft, Fundację Internet dla Szkół i Fundację Stefana Batorego. Uczniowie naszej szkoły aktywnie uczestniczyli w warsztatach zorganizowanych w Kaletce koło Olsztyna.

Tak w „Gazecie Oleckiej” napisała o tym uczestniczka spotkania Justyna Baranowska: „Z naszej szkoły byli to: Martyna Lubecka, Małgorzata Jacewicz, Justyna Baranowska i Tomasz Uss oraz opiekun pan Juliusz Uss. Była to jedyna grupa z północno-wschodniej części Polski. Zgrupowanie odbyło się w dniach od 25 do 31 sierpnia w ośrodku wczasowym w Nowej Kaletce w pobliżu Olsztyna. Uczestniczyło w nim około 100 uczniów i nauczycieli z całej Polski. Rangę obozu podkreśliła obecność byłego premiera Polski pana Waldemara Pawłaka, który uczestniczył w oficjalnym otwarciu obozu internautów.

Jeden z uczestników obozu na wieść o tym, że na obozie są reprezentanci z Olecka, zdumiony i pełen podziwu powiedział: „Wszędzie to Olecko”. Co znaczą te słowa? Czy nie to, że nasze miasto i my stajemy się znaczącą częścią społeczeństwa naszego kraju? Dzięki Internetowi wielu ludzi na świecie usłyszy o naszym małym Olecku, a młodzież naszego liceum wkroczy w XXI wiek z inicjatywą i odpowiednim przygotowaniem, gotowa do podjęcia nowych zadań”.

24 stycznia 1997 r. Józef Kunicki i Jacek Monkiewicz zostali nominowani do tytułu „Olecczanin Roku 1996”. Nauczyciele w kolejnych latach



Nauczyciele Józef Kunicki i Jacek Monkiewicz na Uniwersytecie w Tartu (Estonia) w 1996 r.

otrzymywali nagrody ministra Edukacji Narodowej, Kuratora Oświaty i Dyrektora.

Oleckie liceum, jako jedną z ośmiu szkół z Europy Centralnej i Wschodniej, zaproszono do

udziału w projekcie Komisji Europejskiej pod nazwą „Web for School - training course for Eastern Countries”. Projekt umożliwiał przeszkolenie nauczycieli i uczniów z wybranych szkół w Europie z zakresu Internetu. Po zdobyciu odpowiedniej wiedzy wszyscy przeszkoleni, mieli w najbliższej przyszłości wspólnie stworzyć bazę elektronicznych materiałów edukacyjnych. W dniach 20 - 25 listopada 1996 r. przyszedł czas na przedstawicieli oleckiego liceum - nasze szkolenie odbywało się w estońskim uniwersytecie w Tartu. Odbyła się tam konferencja nauczycieli z krajów Europy Środkowej i Wschodniej. W spotkaniu tym brali udział nauczyciele z Liceum Ogólnokształcącego w Olecku: Józef Kunicki, Jacek Monkiewicz i Leszek Olszewski. „Miasto pełne zieleni, rozrzucone malowniczo nad brzegiem rzeki. Wąskie uliczki pną się w górę. Trochę murowanych domów w śródmieściu, przed nimi kamienne chodniki, a dalej ratusz i okazały gmach Uniwersytetu” - tak opisywał w 1852 r. Benedykt Dybowski, Polak, student biologii, zesłaniec i badacz Syberii. Po wielu latach od tamtych czasów, miasto jest nadal największym ośrodkiem naukowym w Estonii. Szczególnie aktywne jest Centrum Komputerowe wyposażone w nowoczesny sprzęt i stałe połączenie z Internetem, kierowane przez Anne Villemis.

Uczestnicy mogli nauczyć się nowych zastosowań Internetu w edukacji, pisania programów w HTML i tworzenia stron WWW. Ciekawym doświadczeniem była wideokonferencja, polegająca na połączeniu przy użyciu kamer wideo i komputerów z wykładowcami z fińskiego uniwersytetu w Turku, w której nauczyciele brali aktywny udział. Szybkie połączenia z siecią pozwoliły na uzyskanie wielu interesujących informacji. Organizatorzy zapewnili doskonałe warunki pobytu. Był też czas na poznanie historii uniwersytetu i miasta.

Wcześniej nauczyciel z oleckiego liceum Jacek Monkiewicz brał udział w konferencji w Dublinie, podczas której prezentowano placówki z całej Europy uczestniczące w programie. Spotkał się tam z przedstawicielem amerykańskiego programu ThinkQuest, który pamiętał olecką szkołę. Była jedyną szkołą z Europy Środkowowschodniej, która uczestniczyła w ogólnoswiatowym konkursie CyberFair, organizowanym przez Amerykanów.

18 marca 1997 r. nasz kolejny „Projekt rozwoju Węzła Edukacyjnego IDS Olecko” w programie „Web for Schools” uzyskał grant 9000 ECU - w wysokości 34 000 zł. Umowa została podpisana 16 lipca 1997 r. Pieniądże przeznaczono na zakup: dwóch komputerów Pentium 166 MMX, Pentium II-233, koncentrator oraz skanera ColorPage. Węzeł edukacyjny (<http://olecko.ids.pl>) ułatwiał dostęp do sieci szkołom z Polski północno-wschodniej.

Nauczyciele po sporządzeniu odpowiedniego wniosku mogli otrzymać modemy, które dostarczyła Fundacja „Internet dla Szkół”. Na początek zostało podłączonych 35 szkół, a potem następne. Razem do serwera dostęp uzyskały 52 szkoły oraz założono ponad 150 kont e-mail. Współdziałając z Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym w Suwałkach przygotowaliśmy 5 szkoleń dla nauczycieli informatyki na temat sieci Internet i tworzenia stron WWW.

Pan Dariusz Popczyński na stronie WWW Liceum Ogólnokształcącego w Giżycku napisał: „20 maja 1997 r. nasza szkoła przystąpiła do programu IDS, dzięki powstaniu węzła internetowego w Olecku. Umożliwiło to zaistnienie naszej szkoły w ogólnoswiatowej sieci Internet”.

Instalacją systemu i administrowaniem serwera IDS zajmował się społecznie Jacek Monkiewicz. Jego zaangażowanie się w naszych projektach było bardzo ważne i potrzebne ze względu na znajomość języka angielskiego, gdyż wtedy większość dokumentacji i korespondencji była w tym języku. Serwer IDS działał do lutego 2005 r. Wśród uczniów największą aktywnością wykazywali się: Tomasz Uss, Michał Kamiński, Paweł Wasilewski, Marcin Krzykwa, Justyna Baranowska, Dorota Osińska, Małgorzata Jacewicz, Mariusz Miłun, Karol Cieślukowski, Bartosz Cieśluk, Urszula Leszczyńska, Łukasz Rekść, Krzysztof Jaroszewski, Martyna Lubecka, Marcin Matusiak, Michał Mosiejko, Marcin Prusko, Aleksandra Kardel, Zofia Kardel, Paweł Chmielewski.

2 listopada 1997 r. uzyskaliśmy kolejne pieniądze z Fundacji Stefana Batorego w wysokości 17 542 zł, na „Projekt organizacji Węzła Edukacyjnego IDS w Olecku”.

Podjęliśmy współpracę z Mazurską Wszechnicą Nauczycielską w Olecku, która była największą uczelnią wyższą w naszym regionie. Rektor Wszechnicy Mazurskiej prof. dr Józef Krajewski wspólnie z Kuratorem Oświaty w Suwałkach Jarosławem Zielińskim wystąpili z pismem do Ministerstwa Edukacji Narodowej z prośbą o dofinansowanie Węzła Edukacyjnego dla Szkół. Komisja rozpatrująca wnioski przyznała nam dotację celową w wysokości 9 500 złotych. Po uzgodnieniach z konsultantem informatyki WOM w Suwałkach pieniądze przeznaczaliśmy na zakup serwera CI33 i monitora 17" Belinea.

Po przygotowaniu projektów do Fundacji Stefana Batorego, 14 stycznia 1998 r. uzyskaliśmy pieniądze z Fundacji, w wysokości 11 050 zł na dzierżawę linii do „Węzła edukacyjnego IDS w Olecku” oraz 4 maja 1999 r. pieniądze na roczną dzierżawę stałego łącza TP S.A. Pol Pack” (o przepustowości 28,8 kbps), w wysokości 10 512 zł.

W 1997 r. uczniowie szkolnego koła „Internet dla Szkół” uczestniczyli w międzynarodowym programie ThinkQuest '97. Ideą tego programu, nad którym patronat objęły wielkie firmy komputerowe, było popularyzowanie sieci Internet w edukacji. Służyć temu miały strony WWW wykonane przez młodzież z całego świata. Tematyka prac była szeroka, od problematyki zdrowotnej do astronautyki. W projekt zaangażowało się kilku tysięcy młodych ludzi. Z naszej szkoły udział brały dwie drużyny

trzyosobowe pod „dowództwem” Tomasza Ussa i Łukasza Rekścia. Drużyna Tomka wykonywała projekt na temat: „Od totalitaryzmu do



Justyna Baranowska i Tomasz Uss oraz Urszula Srebrowska i Łukasz Rekść w programie Telewizji Edukacyjnej.

demokracji” bazujący na najnowszej historii Polski i Europy. Była to analiza sytuacji w Europie w latach 1980 -1989. Projekt zawierał wiele zdjęć i materiałów zgromadzonych przez uczniów.

Druga drużyna zajęła się zjawiskami w atmosferze - ich program nosił nieco metaforyczną nazwę „Heads up!” („Głowy do góry”). Autorzy projektu za cel postawili sobie ukazanie genezy i piękna zjawisk atmosferycznych i optycznych w atmosferze. Oba projekty wykonane były w języku angielskim, gdyż umieszczono je na serwerze w USA. Drużyna Łukasza Rekścia została zakwalifikowana do półfinału. Sukces oleckich internautów był tym większy, że po raz pierwszy udało się do półfinału dotrzeć uczniom ze szkoły odległej od wielkich ośrodków akademickich. Sukces młodych ludzi z oleckiego liceum potwierdził fakt, że chce to móc niezależnie od tego gdzie się mieszka.

W konkursie na grafikę komputerową VEA '97 Małgorzata Jacewicz otrzymała wyróżnienia w kategorii komputerowej grafiki artystycznej za pracę pt. „Dewampajer”.

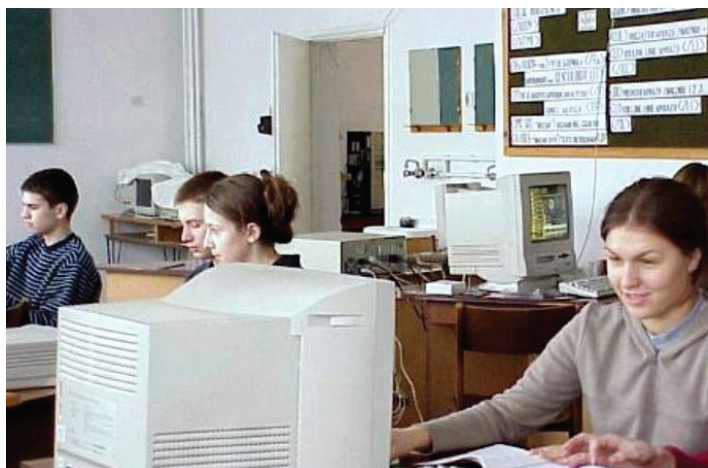
W 1998 r. uczniowie naszej szkoły zajęli I i II miejsce w IV Wojewódzkim Konkursie Informatycznym „Edukacja '98”.

1 marca 1998 r. uczestniczyliśmy w programie Telewizji Edukacyjnej „Cyfrowa rewolucja”. W czasie programu pokazano wykonane wcześniej w naszej szkole nagranie, w którym zaprezentowano wywiady z uczniami i nauczycielami oraz przedstawiono nasze osiągnięcia. Uzyskaliśmy główną nagrodę w postaci programu komputerowego Office.

W klasyfikacji na najbardziej aktywne szkolne Koło IDS zajęliśmy drugie miejsce w Polsce (na 150 szkół) oraz pierwsze miejsce w konkursie na najlepsze strony WWW w 1998 r.

Jako jedyna szkoła z Polski uczestniczyliśmy w światowym progra-

ciąg dalszy na str. 24



Uczniowie liceum w pracowni komputerowej w czasie lekcji

mie International CyberFair - Global SchoolNet (sponsorowanym przez największe firmy komputerowe). Uczniowie naszego koła uczestniczyli w programie „Virtual Classroom” („Wirtualna Klasa”). Opracowali wraz ze szkołą Cedar Drive School z USA oraz szkołą International School of Penang z Malezji, projekt pod nazwą „Zmienność klimatu”. Projekt był sponsorowany przez koncern telekomunikacyjny AT&T.

Uczniowie koła wykonali strony WWW Suwalskiego Parku Krajobrazowego i Wigierskiego Parku Narodowego. Materiały zostały dostarczone przez dyrekcję parków. Były to pierwsze strony WWW parków w Polsce. Strony Suwalskiego Parku Krajobrazowego były prezentowane na serwerze Światowej Wystawy Techniki i Nauki World Expo '96.

Wykonaliśmy strony WWW z danymi oraz zdjęciami komety Hale-Bopp. Opracowaliśmy strony WWW z pracami plastycznymi niepełnosprawnego ucznia Wojtka Piwowarczyka.

W 1998 r. w konkursie ThinkQuest projekt Piotra Talipskiego „Rivers - Veins of the Earth” zdobył nagrodę 100\$. Co na ten temat mówi sam uczestnik konkursu?

„Stronę stworzyłem wraz z moimi partnerami z Singapuru: Andrew Fang Hao Sen i Ivan Lee Kai Wan. Naszymi coachami byli: Pan Józef Kunicki (LO Olecko) i Pan Stephen Kin Lim (Singapur). Na naszej stronie zamieściliśmy informacje na temat rzek oraz procesów geomorfologicznych. Odwiedzając naszą stronę internetową pod adresem <http://library.thinkquest.org/C0110238> można nie tylko poznać „pracę” rzek i szereg pojęć z nimi związanych, ale także dowiedzieć się więcej o najbardziej znanych rzekach - Amazonce lub Nilu. Można także sprawdzić swoją wiedzę, biorąc udział w quizie na ten temat.

Podczas tworzenia strony WWW napotkaliśmy na różne trudności, jakie niesie ze sobą współpraca przez Internet. Ciekawym problemem była różnica czasu między Polską a Singapurem, przez co komunikacja była utrudniona. Czasami trzeba było korespondować o trzeciej nad ranem, bo w tym czasie koledzy z Singapuru rozpoczynali zajęcia w szkole. Udział w konkursie dał mi dużo satysfakcji i doświadczenia oraz przyczynił się do poszerzenia mojej wiedzy”.

Nauczyciele Anna Kunicka i Józef Kunicki wykonali liczne materiały edukacyjne z geografii do portalu Interkl@sa. Z w/w portalem została zawarta umowa partnerska. Józef Kunicki uczestniczył w spotkaniach Zespołu Zadaniowego Interkl@sa w Warszawie.

W dniach 19-21 marca 1999 r. Józef Kunicki i Jacek Monkiewicz uczestniczyli w „European Schools Project” na Uniwersytecie w Tartu (Estonia). Prezentowaliśmy nasze działania edukacyjne w Internecie. Spotkanie zakończono wnioskami, aby zwiększyć wysiłki na rzecz szkolenia i edukacji, które wydają się obecnie największym wyzwaniem w procesie transformacji w globalnym społeczeństwie informacyjnym.

Pierwsi w Polsce wykonaliśmy materiały edukacyjne do Internetu pt. „Zróżnicowanie klimatu Europy”. W 1999 r. w czasopiśmie komputerowym Enter.net tak pisano o naszych stronach internetowych: „Jedną z najlepszych witryn edukacyjnych na temat meteorologii jest „Zróżnicowanie klimatu Europy”. Serwis wykonany jest przez uczniów z Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Kochanowskiego w Olecku. Strona opracowana została w języku polskim i angielskim. Przedsta-

wia podstawowe informacje z zakresu meteorologii, m.in. czynniki wpływające na klimat Europy, ośrodki baryczne, informacje dotyczące temperatury powietrza i opadów atmosferycznych. Liczne mapy, wykresy, schematy, zdjęcia satelitarne i przykładowe animacje zmian zachmurzenia pomagają w zrozumieniu tych zjawisk i uprzyjemniają oglądanie stron. Wyjaśnione zostały podstawowe pojęcia meteorologiczne. Ze zgromadzonych odnośników dowiedzieć się można o aktualnej sytuacji meteorologicznej na terenie całego kraju oraz przewidywanych zagrożeniach hydrologicznych i meteorologicznych”.

Odwiedzali nas przedstawiciele Kuratorium Oświaty, Wojewoda Suwalski, Marszałek Sejmiku Samorządowego Województwa Suwalskiego, Urzędu Wojewódzkiego w Suwałkach, Rady Miejskiej w Olecku, Fundacji Stefana Batorego w Warszawie oraz delegacje z Litwy, Szwecji i Francji.

Naszą pracownię internetową czterokrotnie odwiedzali dziennikarze Telewizji Olsztyn nagrywając wywiady z uczniami i nauczycielami. Informacje o naszej działalności wiele razy ukazywały się prasie regionalnej, ogólnopolskiej i zagranicznej.

W dniach 16-26 sierpnia 1999 r. Jacek Monkiewicz miał przyjemność reprezentować naszą szkołę i „Węzeł Edukacyjny IDS w Olecku” na zorganizowanej w Budapeszcie, przy współudziale NATO konferencji „5th CEENet Workshop on Network Technology”. Konferencja koncentrowała się na zagadnieniach związanych z egzotycznym wówczas, a tak aktualnym obecnie, nauczaniem na odległość.

W styczniu 2000 r. internetowe strony WWW Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Kochanowskiego w Olecku zgłoszone zostały do udziału w konkursie „EDUSEEK”. Wyniki czerwcowej edycji konkursu ogłoszono 27 czerwca 2000 r. na stronie głównej Eduseeka. To była dla nas niezwykle miła wiadomość. Okazało się, że w czerwcu zostaliśmy sklasyfikowani na I miejscu. Nagrodą dla szkoły i opiekuna szkolnej pracowni internetowej był specjalny dyplom, skaner firmy Hewlett Packard oraz zaproszenie do Warszawy na dwudniową konferencję „Edukacja w Internecie”.

W listopadzie 2000 r. portal edukacyjny „Eduseek” ogłosił internetowy konkurs „Na najlepsze wypracowanie, pracę maturalną”. 23 marca 2001 r. w Warszawie nastąpiło wręczenie nagród. Pierwsze miejsce w konkursie zdobył Grzegorz Kot. Nagrodą był komputer ufundowany przez IDS oraz teczka Eduko. Komisja konkursowa przyznała także wyróżnienie Agnieszce Kisielskiej. Agnieszka otrzymała w nagrodę palmtop Palm m100 ufundowany przez IDS oraz program multimedialny „Flora ojczyzna” i teczkę ufundowaną przez Eduko. Obie prace powstały pod kierunkiem mgr Elżbiety Milewskiej. Nauczycielka otrzymała specjalne podziękowanie od przewodniczącego komisji. Barbara Kurzynowska z kl. IIb naszego liceum za pracę „Struktura wiekowa populacji komara” (biologia), została nagrodzona teczką Eduko. Praca Barbary powstała pod kierunkiem mgr inż. Aleksandry Ośródk. Działalność nauczycieli oleckiego liceum spotkała się z uznaniem wśród osób reformujących polską oświatę. Nauczyciele zaangażowani w pracę w Internecie zostali zaproszeni do Sejmu w Warszawie. Reprezentantami byli Józef Kunicki i Leszek Olszewski. W dniach 20-21 czerwca 1998 r. pod patronatem przewodniczącej Sejmowej Komisji Edukacji Nauki i Młodzieży Pani Poseł Grażyny Staniszwskiej odbyło się w Parlamencie II Ogólnopolskie Forum Inicjatyw Oświatowych „Działania obywatelskie — szansą polskiej oświaty”. W Forum brali udział przedstawiciele ponad 160 inicjatyw i organizacji pozarządowych. Pracowali w 7 grupach tematycznych poświęconych wychowawczo- opiekuńczej roli szkoły, kształceniu i doskonaleniu zawodowemu nauczycieli itp. Nauczyciele Liceum Ogólnokształcącego w Olecku aktywnie uczestniczyli w pracach grupy tematycznej: Polska szkoła wobec wyzwań integracji europejskiej.

W 1999 r. Józef Kunicki uczestniczył w Forum Inicjatyw Oświatowych we Lwowie. Zgromadziło ono licznych działaczy organizacji pozarządowych i szkół, przedstawicieli władz miasta Lwowa, ministerstwa oświaty i administracji, prezydenta Ukrainy oraz delegacji zagranicznych z Białorusi, Mołdawii, Azerbejdżanu i Gruzji. Głównym celem ukraińskiego FIO była praca nad przygotowaniem projektu reformy oświaty rejonu lwowskiego. Była to inicjatywa władz miasta i lwowskich organizacji pozarządowych. Zamierzali oni wspólnie przygotować projekt reformy oświaty, która po sprawdzeniu się we Lwowie miałyby szanse zostać wprowadzona w innych rejonach Ukrainy.

W 2000 r. VII Forum Inicjatyw Oświatowych w całości zostały poświęcone pomocy i wymianie doświadczeń na ten temat organizowania szkół w małych miejscowościach. Józef Kunicki prowadził warsztaty na temat „Komputer w szkole”. W ramach programu Interkl@sa nauczyciele zostali przeszkoleni w zakresie tworzenia stron WWW i obsługi poczty e-mail, a szkoły otrzymały nowe pracownice komputerowe. W ramach Centrum Inicjatyw Oświatowych w Warszawie Józef Kunicki uczestniczył w projekcie „Mała Szkoła”, którego celem było nie tylko doradztwo i pomoc prawna, ale także opracowanie serwisu internetowego dla szkół zagrożonych rozwiązaniem (o randze problemu świadczyło objęcie programem aż 164 szkół w kraju). Materiały z obrad Forum Inicjatyw Oświatowych oraz dokumenty niezbędne do organi-



Nauczyciele Józef Kunicki i Leszek Olszewski na Forum Inicjatyw Oświatowych w Warszawie w 1998 r.

zowania szkoły przez stowarzyszenie Józef Kunicki publikował od 1998 r. do 2005 r. pod adresem: www.lo.olecko.pl/fio.

W 2001 r. w Sali Kolumnowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej odbyło się VIII Forum Inicjatyw Oświatowych pod hasłem: „Młodzież dziś, jutro, pojutrze”. Nauczyciele: Krystyna Gawrońska, Anna Kunicka i Józef Kunicki wraz z młodzieżą, rozmawiali o problemach związanych z reformowaniem szkolnictwa średniego, aby przedstawić nasze propozycje zmian w ustawie oświatowej. Na stronie WWW naszego liceum uruchomiliśmy Webforum dla rodziców, nauczycieli i młodzieży. Sprawozdanie z internetowej dyskusji na ten temat przedstawiła w Sejmie uczennica Beata Szemis. W Sejmie zastanawialiśmy się nad tym jak dziś zapewnić młodzieży dobrą szkołę, która wychowuje chroniąc przed zagrożeniami i daje równe szanse edukacyjne wszystkim, po to, aby jutro młodzi mogli dobrze znaleźć się na rynku pracy i odpowiedzialnie podjąć dorosłe życie. Po spotkaniu w Sejmie byliśmy zaproszeni do programu radiowego „na żywo” oraz udzielaliśmy wywiadów telewizyjnych.

8 stycznia 2001 r. Józef Kunicki korzystając z pomocy profesora Bernharda Muhre z Karlsruhe (Niemcy) i dr hab. Mirosława Miętusa z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Gdyni opracował polską wersję „Atlasu chmur”. Jest to największy i najstarszy portal na ten temat, z klasyfikacją i charakterystyką chmur, rozpoznawaniem chmur i meteorów i zjawisk optycznych z około 1000 fotografii.



Internetowy „Atlas chmur” www.chmury.pl

W 2001 r. Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kochanowskiego w Olecku zajęło trzecie miejsce w I etapie konkursu zorganizowanego przez portal „Wirtualna Polska”, Ministerstwo Edukacji Narodowej i Fundację „Wyzwania”, na najlepsze strony internetowe. Tak napisał w „Tygodniku Oleckim” Piotr Srebrowski o wyjeździe do Warszawy po odbiór nagrody: „Ferie spędziliśmy bardzo pracowicie — odbyły się spotkania, podczas których nauczyciel informatyki Józef Kunicki z uczniami: Piotrem Srebrowskim i Piotrem Chmielewskim wykonali prezentację multimedialną ze zdjęciami i przykładami najciekawszych stron WWW wykonanych przez uczniów. Uroczystość podsumowania I etapu konkursu miała miejsce w Warszawie w ostatnią sobotę ferii (10 lutego 2001 r.). Laureaci konkursu zaprezentowali swoje miasto, szkołę oraz osiągnięcia internetowe.

Z zainteresowaniem przyjęte zostały ładne zdjęcia okolic Olecka. Prezentacja została pokazana w auli Politechniki Warszawskiej dla organizatorów oraz uczestników z innych szkół Polski. Na zakończenie odbyło się wręczenie nagród wyróżnionym w konkursie Andrzejowi Wajdy „Konkurs na film współczesny”. Była to wyjątkowa chwila, aby zobaczyć wybitnego polskiego reżysera oraz posłuchać jego ciekawych wypowiedzi na temat polskiej kinematografii. Wyjazd do stolicy był bardzo interesujący i udany. Mamy nadzieję, że nasze strony zakwalifikują się do następnych etapów „Wirtualnych wyzwań w Internecie”.

W następnych latach uczniowie przy pomocy nauczycieli wykonali nowe strony WWW: „Rejestry Windows”, „Lekcja geografii z kosmosu”, „Wulkany Ziemi”, „7 Przystanek Olecko”, „Niesamowite mosty w Stańczykach”, „Kampania wrześniowa 1939”, „Dni stanu wojennego” itd.

Wykonane przez nas programy edukacyjne zostały umieszczone na płytach CD ROM w czasopismach komputerowych „CYBER”, „INTERNET” i „WWW”.

Nasze programy edukacyjne „Atlas chmur”, „Lekcja geografii z kosmosu”, „Strefy czasowe”, „Powstawanie meandrów”, „Co o biegunie wiedzy powinniśmy?”, „Tsunami”, zostały umieszczone w 2001 r. na pierwszym miejscu wśród zasobów edukacyjnych EDUSEEK i są tam nadal dostępne w kategorii geografia.

W 2001 r. Józef Kunicki po szkoleniach „Metody aktywne w doskonaleniu nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacji i komunikacji” w Ośrodku Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów w Warszawie uzyskał tytuł trenera: w ramach programu „Intel — Nauczanie ku Przyszłości”. W czasie wielu kursów w liceum w Olecku firma Microsoft zaopatrzyła nauczycieli w pakiety oprogramowania Microsoft Office Professional. Rzutnik multimedialny używany w czasie tych kursów został przekazany nieodpłatnie do szkolnej pracowni komputerowej. Ponadto Józef Kunicki uczestniczył w następujących kursach komputerowych: „Windows 95 w organizacji szkolnej pracowni komputerowej”, „Komputery i sieci”, „Wykorzystanie Internetu w edukacji”, „Microsoft Back Office 4.0 Small Business Serwer”, „Kurs wstępny dla opiekuna pracowni komputerów Macintosh”, „Trainer of Entrepreneurship Program” zorganizowany przez Christopher System Ltd, „Specjalistyczny kurs dla opiekuna pracowni komputerów Macintosh”.

Współdziałając z Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym w Suwałkach, Mazurskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Elku i Warmińsko-Mazurskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie Józef Kunicki przygotował i poprowadził wiele szkoleń i innych form doskonalenia dla nauczycieli.

25 października 2001 r. szkoła otrzymała z Ministerstwa Edukacji Narodowej 19 nowoczesnych zestawów komputerowych do 2 pracowni. Od 5 listopada 2001 r. nauka elementów informatyki rozpoczęła się na najnowszym sprzęcie, z indywidualnym dostępem do Internetu na każdym stanowisku z dostępem do serwera z Windows NT SBS i połączeniem z siecią Internet SDI dostarczoną przez Telekomunikację Polską. Józef Kunicki wykonał strony WWW z informacjami i dokumentacją dla nauczycieli administrującymi serwerem SBS.

Pracownia komputerowa w Liceum Ogólnokształcącym w 2001 r.

W 2002 r. nauczyciel Józef Kunicki poprowadził cykl szkoleń na temat bankowości elektronicznej w PKO BP uzyskując z tego tytułu 2000 zł.

Dodatkowego wsparcia udzielił Urząd Miejski w Olecku (700 zł.) i Starostwo Oleckie (700 zł.). Zebrane pieniądze (3400 zł) umożliwiły w grudniu zakup pierwszego fotograficznego aparatu cyfrowego Minolta Dimage S404. Sprzęt został dopisany do majątku szkoły.

Dzięki pracy uczniów Rafała Miliszewskiego, Piotra Ostrowskiego i Krzysztofa Zycha w 2002 r. rozpoczęła działalność „Licealna stacja meteorologiczna”. Skomplikowane i drogie urządzenia pomiarowe udostępniła bezpłatnie warszawska firma, którą przekonała duża oglądalność i popularność internetowych stron oleckiego liceum. Szefowie firmy uznali, że będzie to doskonała reklama ich produktów. Dane ze stacji dostępne były na stronie WWW liceum.

W 2009 r. Józef Kunicki brał udział w projektach Marka Kamińskiego „Szkoła pod biegunem” oraz „Ekspedycja Wisła” wykonując materiały edukacyjne, które zostały udostępnione w portalu Interkl@sa.

W latach 2009 - 2010 Józef Kunicki był członkiem jury w programie eTwinning. Jest to program Unii Europejskiej łączący bliźniacze szkoły w Europie za pośrednictwem mediów elektronicznych, który promuje

wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w szkołach.

Gdy w 1995 r. realizowaliśmy pierwsze połączenie internetowe, na początku interesowała nas wyłącznie strona techniczna. Nikt nie potrafił przewidzieć skali i kierunku zjawisk związanych z upowszechnieniem Internetu. Przyszłość Internetu opisywano jako „globalną wiosnę”. W tym czasie sieć rozwijała się w bardzo szybkim tempie, przechodząc kolejne fazy.

Dzisiaj po 25 latach prognozowanie jego przyszłości jest bardziej trudne. Na pewno będzie wzrastała szybkość transmisji danych, nastąpi większa personalizacja i rozwój usług, w szczególności e-commerce oraz będzie rozwijana wirtualna rzeczywistość i sztuczna inteligencja. Czy nasze życie zmieni się radykalnie? Jak wyglądać będą dalsze zmiany? Czy treści wysokiej jakości wyprą z Internetu treści banalne? Czy prawda będzie ważniejsza niż kłamstwo? Internet trafił nie tylko „pod strzechy”, ale nawet do torebek i kieszeni. Internet to narzędzie, które dziś kształtuje społeczeństwa i świat.

Teresa Truchan

KONKURS NIE PIJĘ, NIE PALĘ, NIE BIORĘ



Konkurs został zorganizowany dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Prace konkursowe dotyczyły zaprojektowania i nagrania filmu reklamowego, spotu lub prezentacji multimedialnej na temat profilaktyki uzależnień.

Wszystkie prace zgłoszone do konkursu przybliżyły zagadnienie dotyczące szkodliwości używek, szczególnie dla młodych ludzi, oraz promowały zdrowy styl życia, bez stosowania alkoholu, papierosów, narkotyków, środków psychoaktywnych tzw. dopalaczy.

Komisja konkursowa przyznała pierwsze miejsca i wyróżnienia.

W kategorii szkoły podstawowe:

I miejsce: Antonina Kaczmarczyk ze Szkoły Podstawowej nr 9 im. Jana Pawła II w Elku,
wyróżnienie: Wiktoria Kamińska ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich;

W kategorii szkoły ponadpodstawowe:

I miejsce: Maciej Zalewski i Marek Romanowski z Internatu ZS nr 6 w Elku,
Wyróżnienie: Dominik Fiećko z Internatu ZS

nr 6 w Elku, Dominika Wiszowata z ZS nr 1 im. Jędrzeja Śniadeckiego w Elku.

Organizatorzy konkursu: Teresa Truchan, Aneta Klonowska i Małgorzata Grońska dziękują także nauczycielom- opiekunom za przygotowanie uczniów do konkursu.

Jedną z nagrodzonych prac prezentujemy na naszej stronie, zachęcamy do jej obejrzenia i promowania zdrowego stylu życia, bez stosowania używek.

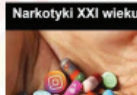
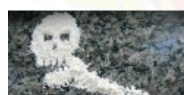
Wręczenie nagród nastąpi niezwłocznie po powrocie uczniów do szkół.



Każdy papieros skraca nasze życie o 11 minut!
Rzuć palenie, nie hoduj raka płuc!



Objawy różnią się od indywidualnych predyspozycji, typu zażywanej substancji oraz okresu jej przyjmowania.



NIE WARTO , NIE BIERZ , NIE PAL , NIE PIJ

NIE NISZCZ SOBIE ZDROWIA , RODZINY ŻYCIA . NIE WARTO

Sam wybierz jaką chcesz mieć przyszłość:

BEZ NAŁOGÓW:

- szczęśliwy,
- zdrowy,
- z dobrze płatną pracą,
- z kochającą rodziną,



Z NAŁOGAMI:

- smutny/przygnębiony,
- schorowany,
- bezrobotny,
- bez znajomych i rodziny



Teresa Truchan

KONKURS UCZYMY SIĘ EKSPERYMENTUJĄC I OBSERWUJĄC



Konkurs „Uczymy się, eksperymentując i obserwując” został rozstrzygnięty. Samodzielnie wykonane prace nadesłało 31 uczniów i uczennic. Zgłoszone filmiki i prezentacje multimedialne zadziwiają kreatywnością i dociekliwością poznawczą uczestników, są też wyrazem dużych umiejętności młodych ludzi w zakresie wykorzystania technologii komputerowych. Udział w konkursie to także dowód na to, że uczniowie potrafią pracować samodzielnie i to w odniesieniu do przedmiotów ścisłych.

Przedmiotem konkursu było przygotowanie filmu albo prezentacji multimedialnej dotyczącej:

- eksperymentu o tematyce przyrodniczej,
- obserwacji przyrodniczej dotyczącej życia dzikich zwierząt.

Komisja miała nie lada zadanie, oceniała pomysł na wykonanie, prezentację efektu końcowego, estetykę wykonania pracy, wnioski i spostrzeżenia dotyczące prezentowanego zagadnienia, jakość wykorzystanych materiałów, umiejętności wykorzystania technologii komputerowej, pomysłowość i tzw. „pazur”.

Wszyscy mogą czuć się zwycięzcami, pokonali własne słabości i udowodnili, że nauka to świetna zabawa dająca bakcyła do współzawodnictwa, a czasem także integrująca rodziny w szerokim tego słowa znaczeniu.

Nagrodzeni uczniowie w kategorii „eksperyment”:

Klasy I-IV

I miejsce
Maja Popławska (klasa I) ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich

II miejsce
Sara Krysiewicz ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich

Klasy V-VIII

I miejsce
Jan Karol Fromm ze Szkoły Podstawowej nr 4 im. prof. W. Szafera w Elku

Julia Emilia Sarnacka ze Szkoły Podstawowej nr 4 im. prof. W. Szafera w Elku

II miejsce
Konrad Kasprzyk ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich

III miejsce
Oliwia Ojrzyska ze Szkoły Podstawowej nr 4 im. prof. W. Szafera w Elku

Wyróżnienia:

Wiktoria Kamińska ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich

Zuzanna i Michał Nikonowicz ze Szkoły Podstawowej nr 4 im. prof. W. Szafera w Elku

Dominika Sabasińska ze Szkoły Podstawowej nr 4 im. prof. W. Szafera w Elku

Kevin Gabriel Walczak ze Szkoły Podstawowej nr 4 im. prof. W. Szafera w Elku

W kategorii „obserwacja przyrodnicza”:

I miejsce
Wiktor Jakimyszyn ze Szkoły Podstawowej

im. ks. Jana Twardowskiego w Woszczelach

II miejsce
Milena Kurek ze Szkoły Podstawowej im.

Jana Pawła II w Kowalach Oleckich

III miejsce
Patrik Ramotowski ze Szkoły Podstawowej

nr 4 im. prof. W. Szafera w Elku

Wyróżnienia:

Hubert Grzymkowski ze Szkoły Podstawowej nr 4 im. prof. W. Szafera w Elku

Zofia i Hanna Łukasiewicz ze Szkoły Podstawowej im. ks. Jana Twardowskiego w Woszczelach

Organizatorzy konkursu: Teresa Truchan, Małgorzata Grońska, Aneta Klonowska, doradcy metodyczni MODN, składają serdeczne podziękowania także nauczycielom laureatów za pomoc uczniom w przygotowaniu prac konkursowych.

O sposobie odbioru nagród w konkursie uczestnicy zostaną powiadomieni drogą mailową.

Zapraszamy do obejrzenia niektórych prac:

https://youtu.be/pQg5_EByxBA

<https://drive.google.com/file/d/1yMDgg6-GuWYL8T8WumcRPPvJbEfUTIBI/view?usp=sharing>

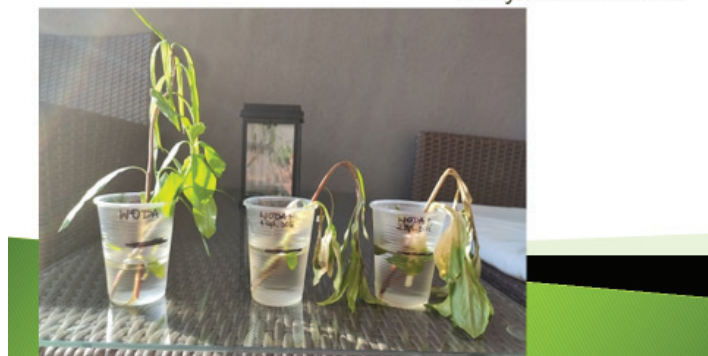
<https://youtu.be/kUyJPM1mnww>

eksperyment z materia.mp4
<https://drive.google.com/drive/folder/1L0hWIIKGGfapnBLikRMBJ8HQKcYfklL>



Dlaczego nadmiar nawozów i soli szkodzi roślinom?

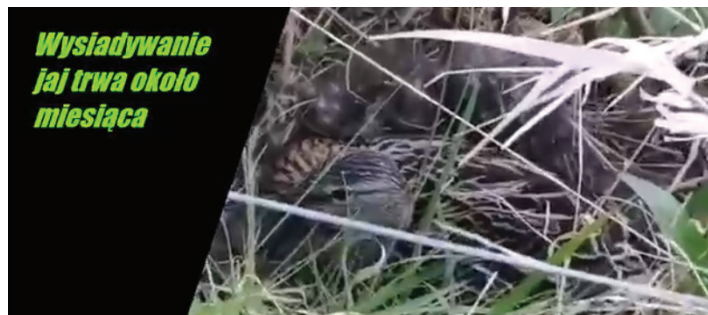
Patrik Ramotowski



Do jednej marchwi wsypujemy sól,
drugą zalewamy wodą.



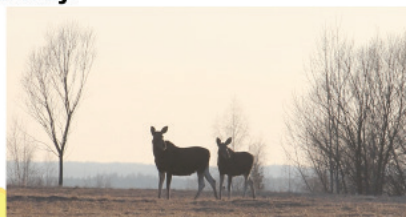
ciąg dalszy na str. 24



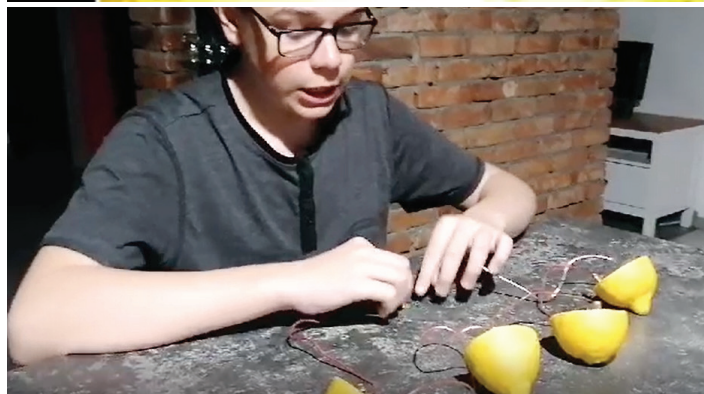
**Wysiadywanie
jaj trwa około
miesiąca**

ŁOSIE

- Łosie pokazują się niemal codziennie.
- Pojawiają się pojedynczo, ale czasem jest ich więcej.
- Są naprawdę ogromne, a swoimi rozmiarami zaskoczyły mnie kilka razy.



Reakcja redoks tlenku żelaza z magnezem



Tomasz Wierzchowski

Matura podstawowa z matematyki z RMF FM w Liceum Ogólnokształcącym w Węgorzewie

Już od 2013 roku ogólnopolska relacja z przebiegu egzaminu maturalnego z matematyki z zakresu podstawowego prowadzona jest z Liceum Ogólnokształcącego w Węgorzewie. Autorami projektu są Tomasz Wierzchowski, doradca metodyczny MODN w Elku, oraz korespondent RMF FM na Polskę północno-wschodnią Piotr Bułakowski (absolwent szkoły).

W tym roku szkolnym zaczęliśmy od próbnej matury w październiku. RMF dostarczył

matury próbne i uczniowie klasy III A napisali egzamin. Korespondent przeprowadził wywiady z uczniami i nauczycielem przed i po maturze, które pojawiły się na antenie ogólnopolskiej.

W kwietniu został nagrany materiał o zdalnym nauczaniu, a fragmenty lekcji z klasą I A oraz opinie uczniów i nauczycieli o nowej rzeczywistości szkolnej można było wysłuchać w całej Polsce.

Największym przedsięwzięciem była organizacja matury w dniu 9

czerwca 2020. Tydzień wcześniej nagrano materiał na temat ostatniego tygodnia przygotowań. Natomiast w dniu matury w serwisach informacyjnych co pół godziny podawano informacje o przebiegu egzaminu maturalnego i pierwszych reakcjach uczniów, nauczycieli i rodziców. Dzięki obecności po raz pierwszy w transmisji w serwisach o 12 i 13 mieliśmy wejścia na żywo, w których zostały omówione zadania otwarte i podane pierwsze wyniki.

Po opublikowaniu arkuszy

maturalnych Tomasz Wierzchowski z grupą maturzystów rozwiązali arkusz (publikacja na stronie RMF FM). O 14.30 rozpoczęliśmy transmisję „na żywo” rozwiązywania całego arkusza. Zadania testowe rozwiązał nauczyciel, natomiast otwarte maturzyści. W trakcie rozwiązywania można było zadawać pytania. Transmisja była śledzona przez ponad 30 tys. osób przez stronę RMF FM i Facebooka.

Całe nagranie jest dostępne pod adresem <https://www.youtube.com/watch?v=CpLdaBoFH04>.

